

DET KGL. NORSKE VIDENSKABERS SELSKAB, MUSEET

rappoort

BOTANISK SERIE 1979-3

Myrundersøkelser i Oppland i forbindelse
med den norske myrreservatplanen

Edd-Magne Torbergsen

Universitetet i Trondheim

"Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab, Museet. Rapport. Botanisk Serie" vil inneholde stoff hovedsakelig fra det fagområde og det geografiske ansvarsområde som Botanisk avdeling, DKNVS, Museet representerer.

Serien vil ofte bringe primærstoff som av ulike hensyn bør gjøres kjent så fort som mulig. I mange tilfeller vil det dreie seg om foreløpige rapporter, og materialet kan senere bli bearbeidet for videre publisering.

Oppdragsrapporter i samband med naturressurskartlegging vil utgjøre en stor del av serien. Ellers vil en finne arbeider fra systematikk, plantesosiologi, plantegeografi, vegetasjonsøkologi o.l. Foredrag, utredninger o.l. som angår avdelingens arbeidsfelt vil det også bli plass til.

Serien er ikke periodisk, og antall nummer pr. år vil variere. Serien startet i 1974, og det fins parallelt en "Arkeologisk Serie" og en "Zoologisk Serie".

Som språk blir norsk brukt, vanligvis også i referat og sammendrag.

For manuskriptet, illustrasjoner, referanser o.l. følges vanlige retningslinjer (jfr. Høeg, O.A. 1971. Vitenskapelig forfatterskap. Universitetsforlaget, Oslo; jfr. også retningslinjer trykt på omslagssiden på K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Gunneria). Vanligvis vil et referat (synonym: abstract) på norsk innlede hvert hefte. Dette bør ikke overskride 200 ord. Et sammendrag som er mer fyldig bør komme i tillegg.

Serien trykkes i A4-format på offset. Minimum opplag er 350.

Utgiver:

Universitetet i Trondheim,
Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab, Museet.
Botanisk avdeling,
7000 Trondheim.

Referat

Torbergesen, E.M. 1979. Myrundersøkelser i Oppland i forbindelse med den norske myrreservatplanen. *N. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapp. Bot. Ser. 1979 3*: 1-68.

Myrene i Oppland er undersøkt med hensyn til regionale trekk i myrens utforming (hydrotopografi) og vegetasjon. Karakteristiske trekk ved myrtyper og myrvegetasjon i Oppland er beskrevet. Myrartenes fordeling langs fattig-rik gradienten er satt opp. Myrfloraen er sett i en plantegeografisk sammenheng. Alle karplanter og de fleste moser samt et utvalg av lav som ble registrert på de oppsøkte myrene er satt opp i tabellform.

Feltarbeidet ble gjennomført sommeren 1978 og er et supplerende arbeide etter Flatberg (1971). I alt ble 24 myrområder oppsøkt i 1978. Flatbergs 28 lokaliteter er vurdert på nytt m.h.t. verneverdien i denne rapporten. For de totalt 52 oppsøkte myrene i Oppland fylke er 8 utpekt som særlig verneverdig i landssammenheng og 10 myrer er verneverdig i landsdelsammenheng.

Oppdragsgiver: Miljøverndepartementet,
Avdeling for naturvern og friluftsliv
Rapporten er trykt i 400 eksemplar
Trondheim, juni 1979

REVERSE SIDE

ISBN 82-7126-201-7

Forord

Registrering av verneverdige myrer i forbindelse med landsplan for myrreservater i Oppland ble foretatt for første gang i 1970 av Kjell Ivar Flatberg (Flatberg 1971).

Sommeren 1978 ble det foretatt supplerende undersøkelser i perioden 5-12/7 og 1-9/8. Lokalitetene ble prioritert ut fra kart og flybilder før feltarbeidet. Da det forelå svært få anbefalte lokaliteter, er det muligheter for at interessante lokaliteter er oversett.

For oversikt av metoder, fagtermer ol. henvises til Flatberg (1971) og Moen (1973). Det innsamlede materialet fra undersøkelsene oppbevares ved Det Kgl. Norske Videnskabers Selskabs, Museet, Botanisk avdeling.

I samråd med amanuensis Kjell Ivar Flatberg, er alle oppsøkte myrlokaliteter i Oppland vurdert på nytt med hensyn på verneverdien. Dette er tatt med i figur nr. 5. Førsteamanuensis Asbjørn Moen har vært ansvarlig prosjektleder.

Kjell Ivar Flatberg deltok i felt i perioden 5-7/7. Cand. mag. Stein Singaas var med som assistent ved feltundersøkelsene i tiden 5-12/7.

Trondheim, juni 1979

Edd-Magne Torbergsen

Innholdsfortegnelse

	side
Referat	
Forord	
I. MYRENE I OPPLAND	5
1. AREAL	5
2. MYRTYPER	5
3. MYRVEGETASJON	8
4. PLANTEGEOGRAFISKE TREKK	15
II. OVERSIKT OVER VURDERTE MYRER I OPPLAND	16
1. VERNEVERDIGE MYRER	20
2. MYRER SOM ER SÆRLIG VERNEVERDIG (gr. 1) ..	20
3. VERNEVERDIGE MYRER I LANDSDELSINTERESSE (gr. 2)	21
III. BESKRIVELSE AV LOKALITETENE	22
GRIMSDALSMYRENE, DOVRE (lok 29)	23
MYR Ø FOR BIRISJØEN, VÅGÅ (lok 30)	23
STÅLMYRIN, SEL (lok 31)	24
MYRER OMKRING FLAKKTJØRNA, N.FRON (lok 32)...	27
MYR NØ FOR ABBORSJØEN, RINGEBU (lok 33).....	28
HELAKMYRENE, RINGEBU (lok 34).....	31
MYRER S FOR BOTTRUDHAUGEN, ØYER (lok 35).....	33
BOTTRUDMYRA, ØYER (lok 36).....	35
MYRER S FOR ORMTJØRNKAMPEN, GAUSDAL (lok 37) .	36
MYRER N FOR KITTELBU, GAUSDAL (lok 38).....	38
TJØRNMYRA, GAUSDAL (lok 39).....	39
MYROMRÅDE S FOR NEDRE RAPPTJØRN, GAUSDAL (lok 40)	42
MYROMRÅDE S FOR RAUDSJØEN, GAUSDAL (lok 41)..	43
SJØSÆTERMYRA, GAUSDAL (lok 42).....	44
MYRER N FOR NORDSÆTERVEGEN, LILLEHAMMER.....	45
MYROMRÅDE MELLOM BORROSÆTRA OG AUGGEVATN, LILLEHAMMER (lok 44).....	47
MYROMRÅDE SSØ FOR LUNKEN, LILLEHAMMER (lok 45)	49
FLÅMYRA, N.LAND (lok 46).....	50
MYR VED HULDRETJERN, ETNEDAL (lok 47).....	53

MYRER OMKRING LANGTJERN, ETNEDAL (lok 48).....	54
MYRSTØLMYRAN OG MYR N FOR GJUVEN, ETNEDAL (lok 49)	55
BALLEROPMYRA, GJØVIK (lok 50).....	57
MYR S FOR GÅSTJERN, GJØVIK/S.LAND (lok 51) ..	58
MYR Ø FOR SUKKESTADSKOGEN, Ø. TOTEN (lok 52).	59
IV. ANDRE LOKALITETER	60
V. SAMMENDRAG	64
VI. LITTERATUR	67

I. MYRENE I OPPLAND

1. AREAL

Oppland fylke er det sjette største myrfylke i Norge. Landskogtakseringen fra 1919-30 registrerte 1.442.000 km² myr under skoggrensa. Dette utgjør ca. 10% av fylkets totale landareal. Landskogtakseringens registreringer 1934-64 viser at det er ca. 940.000 km² myr under barskoggrensa. I høgdesonen opp til 300 m befinner ca. 0,6% av myrarealet seg. 23% er i høgden 300-600 moh. og 30% i 600-750 moh. Omkring 47% av Opplands myrareal er over 750 moh. (Børset 1977).

På bakgrunn av fordelingen av myrene i ulik høgde over havet, kan et topografisk kart gi indikasjoner på hvor myr fins. Undersøkelsene i Oppland viser at myrfrekvensen i fylkets vestlige og nordvestlige del er låg. Myrområdene som fins er meget små og er lokalisert til dalsøk. Jfr. den lille nedbøren i f.eks. Lesja, Skjåk og Lom.

Andre områder i fylket har et gunstig klima og topografi for dannelse av myr. Dette gjelder f.eks. Gausdal-området som ligger i det såkalte tåkebeltet. Da nesten 50% av myrene i Oppland ligger over 750 er mange av disse lite tilgjengelig og tilhører den sub-alpine og alpine region - fjellmyrer. Disse områdene er i dag lite utsatt for inngrep.

Registreringen til Flatberg (1971) og egne registreringer i 1978 sammen med Gjærlaugs arbeide i Lillehammer kommune (Gjærlaug 1973) danner grunnlaget for oversikten over myrene i Oppland som følger nedenfor. Oversikten over palsmyrene er gitt av førsteamanuensis J.L. Sollid, Oslo i et brev til Miljøverndepartementet.

2. MYRTYPER

Myr klassifiseres ofte etter de hydrotopografiske forholdene. I Norge er det definert 8 hovedtyper av myr (Moen 1973). Av disse fins eksentrisk høgmyr, flatmyr, bakkemyr, strengmyr og palsmyr i

Oppland. I sine typiske utforminger er disse lett å skille fra hverandre, men som ellers i naturen er det glidende overganger.

Høgmyrer er lite utbredt i Oppland. Ingen typiske eksentriske myrer er lokalisert, men det fins små eksentriske myrer eller elementer av denne. Stormyra ved Einavatn (lok 23), Vestre Toten er et ombrotroft hvelva myrkompleks som står intermediært mellom konsentrisk og eksentrisk høgmyr. Toppunktet ligger sentralt og deler av myrkomplekset viser strukturer med en markert tverrorientering. Myras sentrale deler er + dominert av stagnerende mjukmattelhøljensamfunn. Høljene har ofte et synlig vannspeil, sekundær vannansamling, og dette kalles da høljegjøl.

Denne myrtypen fins bare i den sørligste delen av fylket.

Flatmyr er den myrtypen som er mest vanlig i hele fylket. Denne typen er oftest dannet ved gjennvoksing av tjern, f.eks. Bottrudmyra (lok 36). Minerotroft myrvegetasjon dominerer på flatmyra. I de sørligste delene av fylket hvor de klimatiske og topografiske forhold er gunstige har flatmyrene "vokst seg ombrotrofe" - det er dannet en høgmyr. De brutte topografiske forhold og klimaet er de viktigste årsaker til at Oppland ikke har større utbredelse av høgmyrer.

Bakkemyrer er en av de viktigste myrtyper i Oppland. Landskapets topografi tilsier også dette. Kombinasjonen topografi, stor nedbør og et kaldt klima er de viktigste forutsetninger for dannelse av bakkemyr. Denne myrtypen er derfor meget vanlig i de høgere-liggende områder av fylket og mindre vanlig i sørfylket. I gunstige områder har myra en helling på opptil 10° . Vanligvis er bakkemyrene slakke og med en helling på $4-6^{\circ}$.

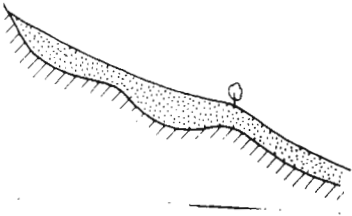
Forsumpingsgraden er sterkt avhengig av undergrunnen. I store deler av fylket består grunnen av slakke morener. De større bakkemyrkompleksene fins i disse områdene.

Øktmyrene i Søndre land (lok 17) er eksempel på et stort velutvikla bakkemyrkompleks.

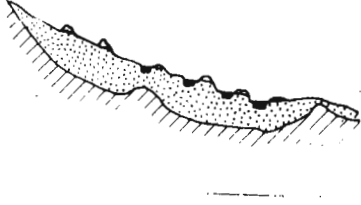
Strengmyrene har sin typiske utforming på store moreneflater med svak helling. I Oppland er denne komplekstypen vanligst i 500-900 m.o.h. Strengmyrene er minerotrofe og domineres av strenger og flarker. I låglandet i sør er det hovedsaklig fastmattestrenger, mens det i nord og i høgereliggende områder fins tuvestrenger. Tuvestrengene er ofte ombrotrofe og det er da ei strengblandingsmyr, en myrtype som er vanlig i Oppland. Mellom strengene ligger

Sett fra siden

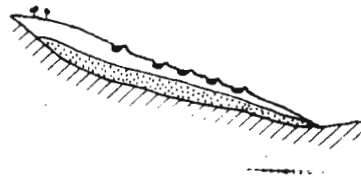
Sett ovenfra

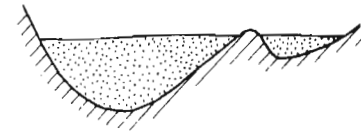
Bakkemyr
(minerotrof =
jordvannpåvirket)

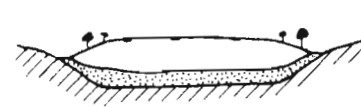
Strengmyr
(minerotrof og
ombrotrof =
blandingsmyr)

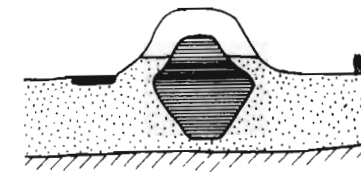
Eksentrisk høgmyr
(ombrotrof =
nedbørsmyr)

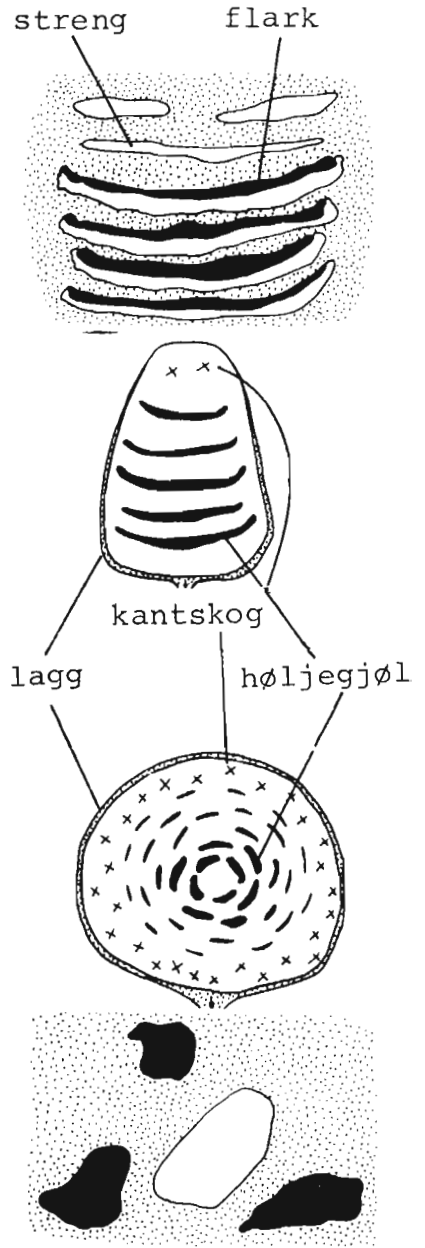
Flatmyr
(minerotrof)

Konsentrisk høgmyr
(ombrotrof)

Palsmyr
(blandingsmyr)

- Minerogen torv
Minerotrof myr
- Ombrogen torv
Ombrotrof myr
- Åpent vann
- Is
- Mineraljord og
berggrunn

- x Furu
- Bjørk

Fig. 1.

Skjematisk framstilling av hovedtyper av myrkompleks i Oppland. Høgdeskalaen er sterkt overdreven.

Bearbeidet etter Moen (1973).

de våte flarkene. I nord og i fjellet er mykmatte- og løsbunnflarker vanlig, mens fastmatte og åpent vann (flarkgjøler) er sjeldnere.

Store strengmyrer i Oppland er f.eks. Vindflomyran (27) som har strenger med en lengde opptil 250 m. Svarttjernmyra (10) er et arealmessig mindre område, men utgjør trolig et av de sørligste strengmyrkompleks på dette høydenivå på Østlandet.

Palsmyr er myrer med store torvhauger som har en kjærne av frossen, minerogen torv. I denne frosne torva er det innsprengt sjikt og linser av nesten rein is. På selve palsen (forhøyningen) er det en overflate med ombrogen torv. Palsmyrkompleksene har stor likhet med blandingsmyrene.

Betingelsen for danning av palsmyrer er liten nedbør og en gjennomsnittlig årstemperatur under - 1. I Norge fins denne myrtypen hovedsaklig i indre deler av Troms og Finnmark. Spredte palsmyrer fins i Oppland, Dovre-området.

3. MYRVEGETASJON

Ut fra vegetasjonens sammensetning skilles det mellom ombrotrof og minerotrof myrvegetasjon. Vegetasjonen defineres ut fra arters forekomst, jfr. fig. 3. Denne hovedinndelingen faller sammen med inndelingen etter hydrotopografi.

Den ombrotrofe vegetasjonen får bare tilført næring fra nedbøren og myra kalles ofte nedbørsmyr. Vegetasjonen på nedbørsmyra er den fattigste og omfatter totalt bare ca. 20 karplanter. Nedbørsmyra har vekslende tuver og høljer. På tuvene i myrkanten inngår det spredt furu (*Pinus sylvestris*). Både i myrkant og på myrflate domineres ofte tuvene av røsslyng (*Calluna vulgaris*) og andre lyngarter. Torvull (*Eriophorum vaginatum*), dvergbjørk (*Betula nana*) og molte (*Rubus chamaemorus*) er vanlig på tuvene. I bunnen domineres oftest rusttorvmose (*Sphagnum fuscum*), men også lavarter er vanlige. Høljene har varierende fastmatte, mykmatte og løsbunn. Disse har et meget sparsamt utviklet feltsjikt med torvull og bjønnskjegg (*Scirpus caespitosus*). Bunnsjiktet domineres av torvmoser (*Sphagnum spp.*).

Utenfor den ombrotrofe myra opptrer ofte en typisk drenerings-sone, laggen, som hindrer vann som har vært i kontakt med mineral-

jorda, å trenge ut på de utenforliggende ombrotrofe partier. Vegetasjonen i laggen er vanligvis fattig, men rikere partier kan forekomme.

Myrområder med tilsig av jordvann fra fastmarka har minerotrof myrvegetasjon. Denne vegetasjonstypen deles i flere enheter etter næringstilgangen, og artsantallet øker fra enhet til enhet og den rike myrvegetasjonen har et stort artsantall. De minerotrofe myrene har i tillegg til de nevnte artene fra ombrotrof vegetasjon et rikelig innslag av arter som er avhengig av jordvannspåvirket miljø. Dette gjelder f.eks. flaskestarr (*Carex rostrata*), trådstarr (*C. lasiocarpa*) og blåtopp (*Molinia caerulea*). Bunnen i fattigmyrene domineres av torvmoser.

Rikmyrarter som f.eks. orkideer, myrtevier (*Salix myrsinites*), gulstarr (*Carex flava*), breiull (*Eriophorum latifolium*), stjerne-mose (*Campylium stellatum*) og brunklomose (*Drepanocladus intermedius*) forekommer hovedsaklig der hvor det er rike bergarter eller rike løsavleiringer.

Arts- gruppe	Ombrotrof vegetasjon	Minerotrof vegetasjon			
		Fattig	Inter- mediær	Rik	Ekstrem- rik
1			-----		
2					
3					
4					
5					
6					
7					

— : Vanlig forekomst

---- : Sjelden eller spredt forekomst

Uten symbol : Mangler eller tilfeldig forekomst

Artsgruppe:

1. Arter i ombrotrof og fattig vegetasjon, sjelden rikere.

Sveltstarr (*Carex pauciflora*), torvull (*Eriophorum vaginatum*), stormarimjelle (*Melampyrum pratense*), kvitmyrak (*Rhynchospora alba*), molte (*Rubus chamaemorus*), stivtorvmose (*Sphagnum compactum*), vasstovrmose (*S. cuspidatum*), broddtorvmose (*S. fallax*), kysttorvmose (*S. imbricatum*), kjøtt-torvmose (*S. magellanicum*), vortetorvmose (*S. papillosum*), rødtorvmose (*S. rubellum*), dvergtorvmose (*S. tenellum*).

2. Arter i ombrotrof - ekstremrik vegetasjon.

Kvitlyng (*Andromeda polifolia*), smalsoldogg (*Drosera anglica*), rundsoldogg (*D. rotundifolia*), klokkeling (*Erica tetralix*), pors (*Myrica gale*), furu (*Pinus sylvestris*), bjønnskjegg (*Scirpus caespitosus*).

3. Arter i fattig og intermediær vegetasjon.

Gråstarr (*Carex canescens*), frynsestarr (*C. magellanica*), skrubber (*Cornus suecica*), trådsiv (*Juncus filiformis*), silvblom (*Scheuchzeria palustris*), skogstjerne (*Trientalis europaea*), bjørnetorvmose (*Sphagnum lindbergii*), lurvetorvmose (*S. majus*), fløyelstovrmose (*S. molle*).

4. Arter i fattig - ekstremrik vegetasjon.

Stjernestarr (*Carex echinata*), trådstarr (*C. lasiocarpa*), dystarr (*C. limosa*), slåttestarr (*C. nigra*), kornstarr (*C. panicea*), flaskestarr (*C. rostrata*), flekkmariland (*Dactylorhiza maculata*), duskull (*Eriophorum angustifolium*), bukkeblad (*Hemianthes trifoliata*), blåtopp (*Molinia caerulea*), tepperot (*Potentilla erecta*).

5. Arter i intermediær - ekstremrik vegetasjon.

Tvebustarr (*Carex dioica*), grønstarr (*C. tumidicarpa*), myrmjølke (*Epilobium palustre*), myrsnelle (*Equisetum palustre*), øyentrøst (*Euphrasia* spp.), nøkkesiv (*Juncus stygius*), vanlig myrklekk (*Pedicularis palustris*), sveltull (*Scirpus hudsonianus*), bjønnbrodd (*Topfieldia pusilla*), myrsaulauk (*Triglochin palustre*), myrflolartene (*Viola epipsila* + *V. palustris*), blodmose (*Calliergon samentosum*), Drepanocladus *badius*, vrangklomose (*D. exannulatus* coll.), brunklomose (*D. revolvens* s.str.), lapptorvmose (*Sphagnum subfulvum*), blanktorvmose (*S. subnitens*), kroktorvmose (*S. sect. subsecunda*), beltetorvmose (*S. teres*), rosetorvmose (*S. warnstorffii*).

6. Arter i rik og ekstremrik vegetasjon.

Svarttopp (*Bartsia alpina*), kjevlestarr (*Carex diandra*), gulstarr (*C. flava*), blystarr (*C. livida*), engmariland (*Dactylorhiza incarnata*), fjellmariland (*D. pseudoacridigera*), breiull (*Eriophorum latifolium*), jåblom (*Parnassia palustris*), småsivaks (*Scirpus quinqueflorus*), dverg-snelle (*Selaginella selaginoides*), bekkevranngmose (*Bryum pseudotriquetrum*), navermose (*Calliergon trifarium*), broddmose (*Calliergonella cuspidata*), stjernemose (*Campylium stellatum*), brunklomose (*Drepanocladus intermedius*), stiv sagmose (*Fissidens oswundensis*), makk-mose (*Scorpiatum scorpioides*).

7. Arter i ekstremrik vegetasjon.

Hårstarr (*Carex capillaris*), hodestarr (*C. capitata*), kastanjesiv (*Juncus castaneus*), trillingsiv (*J. triglumis*), myrtevier (*Salix myrsinites*), gulsildre (*Saxifraga aizoides*), tuffmoser (*Cratoneuron* spp.), vanlig sagmose (*Fissidens adianthoides*).

Fig. 3. En del arters hovedsaklige forekomst i myrvegetasjonen i Oppland etter fattig-rik-gradienten.

Bearbeidet etter Moen (1975).

Lokalitet		4	6	9	10	11	15	17	18	22	23	27	28	30	31	32	33	34	37	38	39	45	46	48	52
C. pauciflora	Sveltstarr	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
C. rostrata	Flaskestarr	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
C. scandinavica	Musestarr									x															
C. vaginata	Slirestarr	x				x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x	x	x	x	x		
C. vesicaria	Senegras						x																		
Deschampsia caespitosa	Sølvbunke				x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
D. flexuosa	Smyle						x			x	x	x				x			x	x	x	x	x	x	x
Eriophorum angustifolium	Duskull	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
E. latifolium	Breiuull	x				x	x			x							x					x	x		
E. vaginatum	Torvuull		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Festuca rubra	Rødsvingel									x						x	x					x			x
Glyceria fluitans	Mannasøtgras																								x
Hierochloë odorata coll.	Marigras									x		x						x	x	x	x	x	x	x	x
Juncus alpinus	Skogsiv									x										x					
J. articulatus	Ryllsiv						x																		x
J. castaneus	Kastanjesiv																x								
J. filiformis	Trådsiv	x				x	x			x	x	x		x	x			x			x				x
J. stygius	Nøkkesiv	x	x	x																					
J. triglumis	Trillingsiv															x				x					x
Luzula spp.														x	x	x	x	x			x				x
L. sudetica	Myrfrytte								x											x	x				
Melica nutans	Hengeaks					x																			
Molinia caerulea	Blåtopp	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Nardus stricta	Finnskjegg		x				x	x			x								x	x		x			
Phleum commutatum	Fjelltimotei													x	x	x			x	x	x				x
Phragmites communis	Tekrør	x	x	x	x	x	x				x														
Poa alpina	Fjellrøpp																x				x				
P. pratensis coll.	Engrapp						x																		
Rhynchospora alba	Kvitnyrak	x	x	x	x	x																			
Scheuchzeria palustris	Sivblom		x	x	x	x	x	x		x	x														x
Scirpus caespitosus	Småbjønnskjegg	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
S. hudsonianus	Sveltull	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
S. palustris	Sumpsivaks						x																		
S. quinqueflorus	Småsivaks											x													
<u>Moser (Bryofytter).</u>																									
<u>Bladmoser (Bryopsida).</u>																									
Bryum pseudotriquetrum	Bekkevrangmose					x		x	x							x	x		x	x	x	x	x		
B. weigelii															x	x	x		x		x				
Calliergon giganteum	Tjønnmose					x				x					x	x	x				x		x		x
C. richardsonii																									
C. sarmentosum	Blodmose		x	x		x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
C. trifarium	Navermose							x		x	x			x	x				x	x	x				x
Calliergonella cuspidata	Brøddmose						x																		
Campylium stellatum	Stjernemose	x	x	x		x		x		x	x			x	x				x	x	x	x	x	x	x
Cinclidium stygium	Gittermose	x								x	x	x		x	x	x	x		x		x				x
Climacium dendroides	Palmemose						x			x				x											
Cratoneuron commutatum	Stor tuffmose																x	x			x				
C. decipiens																					x				
C. filicinum	Fjar-tuffmose						x																		
Dicranum bonjeani	Pjusk-sigdmose																x								x
D. leioneuron											x														
Drepanocladus badius		x	x	x		x		x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
D. exannulatus coll.	Vrangklomose	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
D. fluitans coll.	Vassklomose									x							x	x							x
D. revolvens coll.	Brunklomose	x	x			x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
D. tundrae																	x								
D. uncinatus	Bleik-klomose																								
Fissidens adianthoides	Vanlig sagmose									x															
Meesia trifaria						x								x											
Mnium coll.	Fagermoser						x			x															
Onchoporus Spp.																									
Paludella squarrosa	Piperenseremose									x				x	x		x		x		x		x	x	x
Philonotis calcarea																	x								
P. fontana	Kildemoser						x									x	x								x
Scorpidium scorpioides	Makkmose	x	x	x		x		x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Spachnum ampullaceum	Farekumose										x														
S. luteum	Gal parasollmose																								
S. sphaericum	Blank-kumose																								
S. vasculosum	Knapp-kumose																x				x				
Tomentypnum nitens	Gullmose												x		x	x	x				x		x	x	x
<u>Torvmoser (Sphagnopsida).</u>																									
Sphagnum angermanicum	Glasstorvmose																								
S. angustifolium/fallax	Klubbe/broddtorvmose	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
S. annulatum	Fisktorvmose		x										x								x	x			x
S. aongstroemii	Fjelltorvmose										x														x
S. balticum	Svelttorvmose	x	x	x	x	x		x		x	x							x	x	x	x				x
S. centrale	Kratt-torvmose																								
S. compactum	Stivtorvmose	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x								x	x			x
S. contortum	Vritorvmose	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x												
S. cuspidatum	Vassstorvmose																x	x							x

4. PLANTEGEOGRAFISKE TREKK

Regionale forskjeller i flora og vegetasjon skyldes bl.a. geologiske og klimatiske forhold og områdets geografiske beliggenhet. Oppland fylke med sin varierte topografi og store areal tilsier store variasjoner.

De sørligste delene av fylket viser interessante floristiske forhold. Dette gjelder særlig innslaget av suboseaniske arter, de som hovedsaklig har tilknytning til kysten. Arter som svartor (*Alnus glutinosa*), pors (*Myrica gale*), kvitmyrak (*Rhynchospora alba*), blåtopp (*Succisa pratensis*), kysttorvmose (*Sphagnum imbricatum*) og fløyelstorvmose (*S. molle*) er konsentrert til områdene sør for Gjøvik.

Arter med østlig hovedutbredelse fins hovedsaklig på myrer i den sør og sørøstlige delen av fylket. Det gjelder bl.a. mjølke-rot (*Peucedanum palustre*), granstarr (*Carex globularis*), nøkkesiv (*Juncus stygius*) og fjelltorvmose (*Sphagnum aongstroemii*). Finnmarksstarr (*Carex laxa*) er sterkt østlig. Den har en isolert forekomst ved Yddin (lok 28), det sørligste funn i Norge. Nordlige/alpine arter er minst frekvent i den sørlige delen av fylket, men vanlig i nord. Dette gjelder f.eks. dvergbjørk (*Betula nana*), rusttorvmose (*Sphagnum fuscum*) og bjørnetorvmose (*S. lindbergii*).

Selsnepe (*Cicuta virosa*) fins spredt på få myrlokaliteter og er etterhvert blitt en sjelden myr/sumpplante. Klassisk lokalitet som er i ferd med å ødelegges er Selsmyrene i Sel. Glasstorvmose (*Sphagnum angermanicum*) har på Vindflomyran (lok 27) sin nordligste forekomst på Østlandet. På samme lokalitet har tranestarr (*Carex adelostoma*) sin sørligste forekomst i Østlandsregionen.

II OVERSIKT OVER VURDERTE MYRER I OPPLAND

Figur 4 viser det geografiske beliggenhet til alle vurderte myrer i Oppland. Samlet oversikt over verneverdien av disse myrene er satt opp i figur nr. 5.

Vernegruppene følger det systemet som tidligere er benyttet ved myrreservatplanarbeidet (Moen 1973).

Gruppe 1: Særlig verneverdige

1 a: Internasjonalt verneverdige.

1 b: Nasjonal verneverdi, typeområder.

1 c: Nasjonal verneverdi, spesialområder.

Gruppe 2: Verneverdige i landsdelsammenheng.

" 3: Verneverdig i lokal sammenheng.

" 4: Liten verneverdi.

" 5: Ingen verneverdi.

Enkelte lokaliteter er betegnet med to verneverdier. Det er her en viss tvil om den først angitte verneverdien. Lokaliteten som er beskrevet kan være representert ved en annen i samme område uten at dette er bekreftet ved undersøkelser. Arbeidet med myrregistreringer i fylket må derfor være en kontinuerlig prosess også i åra framover.

De typiske fjellmyrene (lok 29 og 30) er sett i sammenheng med den landskapstype som myra ligger i. Fjellmyrene opptrer som mosaikk i landskapet og det er derfor vanskelig å avgrense ei myr. Av denne grunn må disse lokalitetene sees i sammenheng med det omgivende terreng. De to nevnte lokalitetene har stor verneverdi og må sees sammen med andre undersøkelser. I foreliggende rapport er det gitt antydning om myrenes verneverdi.

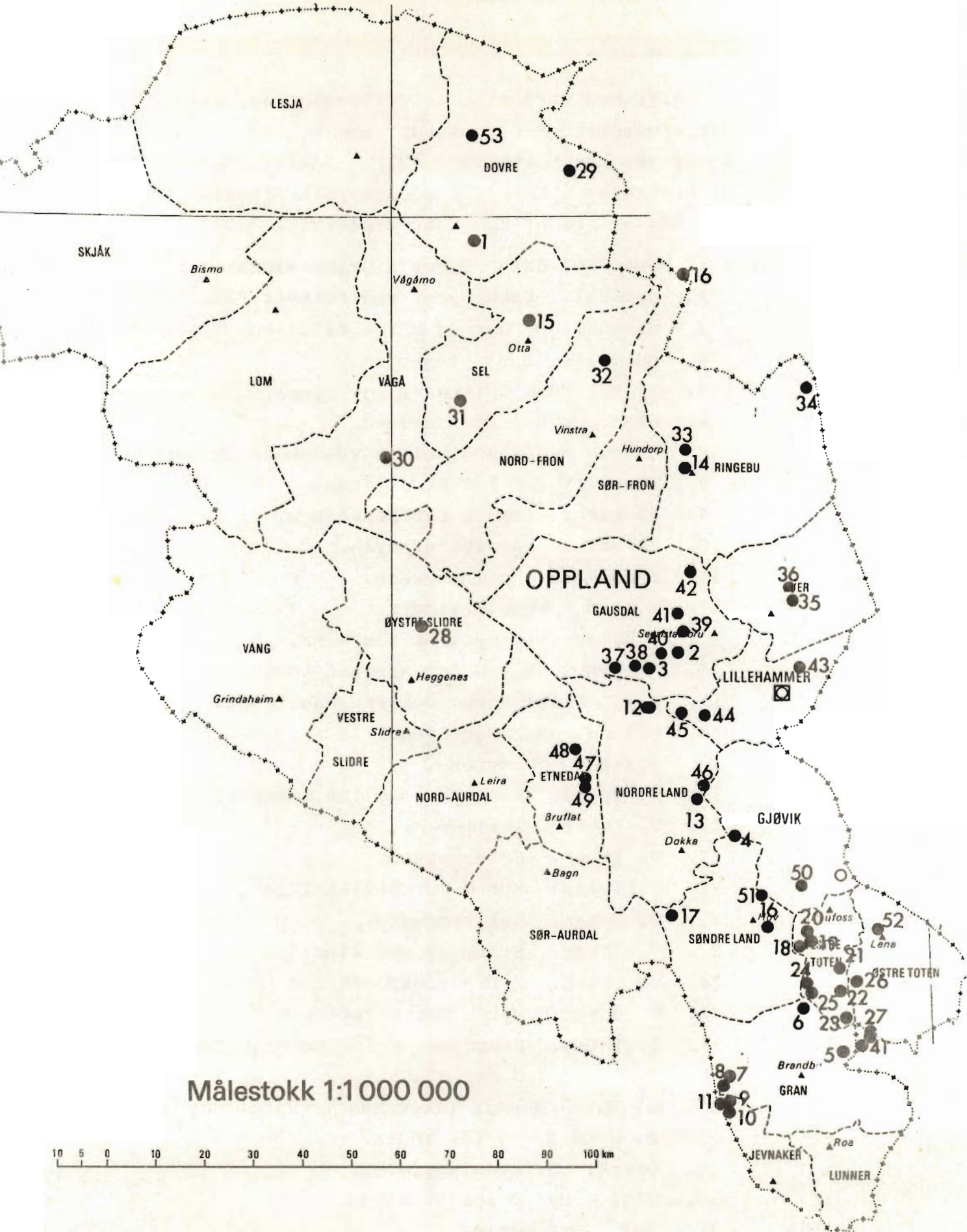

Fig. 4. Geografisk oversikt over oppsøkte myrlokaliteter i Oppland i 1970 og 1978.

Figur nr. 5. Oversikt med vurdering av verneverdi av beskrevne myrer/myrområder i Oppland. Lokaltetene 1-28 er beskrevet hos Flatberg (1971). Lokaltetene 29-52 er beskrevet i foreliggende rapport. Fokstumyra, lok 53, er fredet som naturreservat i 1969.

- Vernevurdering:
1. Dovre/Folldal. Myrer i Grimsdalen.
 2. Gausdal. Bakkemyrer ved Forsetseter.
 3. Gausdal. Myrområde N for Kittilbu. Jfr. lok 38.
 - 1b 4. Gjøvik/S.land. Evjemyra.
 - 5 5. Gran. Myrkompleks NV for Lygna.
 - 2 6. Gran. Myr V for Kutjern.
 - 5 7. Gran. Myrområde mellom Velmunden og Langtjern.
 - 3 8. Gran. Myr Ø for Kimetjønn.
 - 2 9. Jevnaker. Myr S for Kløvtjern.
 - 1c 10. Jevnaker. Svarttjernmyra.
 - 3 11. Jevnaker. Malinemyrene.
 - 4 12. N.land. Endalausimyri.
 - 4 13. N.land. Stormyra NØ for Kinn.
 - 4 14. Ringebu. Myr N for Ringebu sentrum.
 - 3(2) 15. Sel. Selsmyrene, omkring Rauditjønn.
 - 3 16. S.land. Myr ved Svea.
 - 1b 17. S.land. Øktmyrene.
 - 3 18. V. Toten. Stormyra, mellom Smørstad og Smettopp.
 - 5 19. V. Toten. Sørøenmyra.
 3. 20. V. toten. Sætermyrane.
 - 3 21. V. Toten. Myr Ø for Sivasintajet.
 - 1c 22. V. Toten. Geitryggmyra.
 - 2 23. V. Toten. Stormyra ved Einavatn.
 - 3 24. V. Toten. Myrkompleks omkring Froske-og Abortjern.
 - 5 25. V. Toten. Myr N for Holsvea.
 - 4 26. Ø. Toten. Stormyra, S for Gammelsæter og Ø for Einvatn.
 - 1b 27. Ø. Toten/Hurdal (Akershus). Vindflomyran.
 - 1b 28. Ø. Slidre. N for Yddin.
 - (1c) 29. Dovre. Grimsdalsmyrene.
 - (1c) 30. Vågå. Myr Ø for Brisjøen.
 - 2(1b) 31. Sel. Stålmyrin.

- 2 32. N. Fron. Myrer omkring Flakktjørna.
3 33. Ringebu. Myr NØ for Abborsjøen.
2(1b) 34. Ringebu. Helakmyrene.
3 35. Øyer. Myrkompleks S for Bottrudhaugen.
4(3) 36. Øyer Bottrudmyra.
2(1b) 37. Gausdal. Myrer S for Ormtjernskampen.
2-3 38. Gausdal. Myrer N for Kittilbu.
1c 39. Gausdal. Tjørnmyra.
5 40. Gausdal. Myrområde S for nedre Ropptjørn.
4(3) 41. Gausdal. Myrområde S for Raudsjøen.
4 42. Gausdal. Sjøsaetermyra.
5(3) 43. Lillehammer. Myrområde N for Nordsaetervegen.
4 44. Lillehammer. Myrområde mellom Borrosætra og
Auggevatnet.
2-3 45. Lillehammer. Myrkompleks S-SØ for Lunken.
1b-2 46. N. Land. Flåmyra.
4 47. Etnedal. Myr ved Huldretjern.
2 48. Etnedal. Myrer omkring Langtjern.
3 49. Etnedal. Myrstølmyran og myr N for Gjuven.
3-4 50. Gjøvik. Balleropmyra.
5 51. Gjøvik/S. Land. Myr S for Gåstjern.
3(1c) 52. Ø. Toten. Myr Ø for Sukkestadskogen.
Fredet 53. Dovre. Fokstadmyra.

1. VERNEVERDIGE MYRER

Gruppe 1-myrene er oftest velutvikla store myrområder. De dekker en stor variasjonsbredde av våre myrtyper og er av stor fredningsverdi. Innenfor gruppe 1c er det oftest små rike myrer med høg verneverdi - de representrerer også små myrer med spesielle forhold m.h.t. myrstrukturer, stratigrafi, flora, fauna osv.

Også utenom de særlig verneverdige myrene er det myrområder som er av stor verdi. I denne gruppe 2 fins store og små myrer. Mange av disse vil kunne komme opp i vernegruppe 1 ved ytterligere undersøkelser. For landsdelen har ofte gruppe 2 myrene høgste verneverdi. De representrerer et vidt spekter av norske myrer og myrtyper og kan ha stor betydning som referanseområder for undervisning og vitenskaplig arbeid av forskjellig art.

Myrene i vernegruppe 1 og 2 fredes etter naturvernloven.

2. MYRER SOM ER SÆRLIG VERNEVERDIGE (gruppe 1)

Evjemyra. Gjøvik/S.Land (lok 4) er et myrkompleks med hovedsaklig minerotrof flatmyr med innslag av strengmyrelementer og ombrotrofe områder. Intermediær og rik vegetasjon dominerer.

Evjemyra er en av de største uberørte myrkompleks på Østlandet. Vegetasjonsmessig og floristisk er myra meget interessant. Vernegruppe 1b.

Øktmyrene, S.Land (17) representerer et stort velutforma bakkemyrkompleks med dominerende fattig vegetasjon. Enkelte områder har strengstruktur. Helling 5-10°. Fastmarksholmer med gran og furu skiller de enkelte delområdene fra hverandre. Variert vegetasjon. Vernegruppe 1b.

Vindflomyran, Ø.Toten/Hurdal (Akershus), (27), danner et av de største strengmyrkompleksene på Østlandet. Dominerende fattigmyrvegetasjon, men også rike og intermediære innslag. Området viser interessante plantegeografiske trekk. Vernegruppe 1b.

Myrområde N for Yddin, Ø.Slidre (28) er et stort subalpint streng- og bakkemyrkompleks med dominerende rikmyrvegetasjon. I regional sammenheng er de store streng-flarkelementene særlig interessante. De østlige trekk i flora og vegetasjon er påfallende. Vernegruppe 1b.

Flåmyra, N.Land (46) er et meget stort flatmyrkompleks. Minerotrof vegetasjon dominerer. De rikeste myrområdene ligger i myras ytterkanter, her er forekomst av flere orkideer. Fattig og ombrotrof vegetasjon er dominerende på myras NØ-lige del. Rik flora. Vernegruppe lb.

Svarttjernmyra, Jevnaker (10) er et minerotroft strengmyrkompleks med tydelige tverrorienterte strenger. Fattig og intermediær vegetasjon dominerer. Myra utgjør trolig en av de sørligste forekomster av strengmyr i Østlandet på dette høgdenivået (368 m.o.h.) Interessant flora med både suboseaniske og østlige arter. Vernekategori lc.

Geitryggmyra, V.Toten (22) er en skog og krattbevokst myr. Blanding av rik og fattig myr med samme fysiognomi gjør området velegnet til studie av fattig-rik gradienten. Stort innslag av sjeldne arter. Selve grusryggen (en esker fra istiden), Geitryggen bør undersøkes i en geologisk og kulturhistorisk sammenheng. Vernegruppe lc.

Tjørnmyra, Gausdal (39) har en meget rik flora og vegetasjon, må karakteriseres som en rik-ekstremrik myr. Stort innslag av orkideer. Vernegruppe lc.

3. VERNEVERDIGE MYRER I LANDSDELSINTERESSE (gruppe 2)

Myrkompleks omkring Kutjern, Gran (lok 6) er et uberørt fattigmyrkompleks. Vegetasjon og flora er interessant og har innslag av det suboseaniske element.

Myr S for Kløvtjern, Jevnaker (9) en strengmyr med intermediær vegetasjon. Et myrkompleks med sterkt innslag av suboseaniske arter.

Stormyra ved Einavatn, V.Toten (23), et ombrotroft hvelva myrkompleks som står intermediært mellom konsentrisk og eksentrisk høgmyr. Vegetasjonen har et kontinentalt preg.

Stålmyrin, Sel (31) er et stort subalpint myrområde. Flatmyr dominerer, men også svak hellende bakkemyrer. Enkelte områder med strengstruktur. Området har kontinentalt preg. Fattig minerotrof vegetasjon dominerer, men også spredt ombrotrof tuvevegetasjon. Enkelte små områder med intermediær og rik vegetasjon.

Myrer omkring Flakktjørna, N.Fron (32) består av små rike bakkemyrer, med mange diffuse kildehorisonter, og flate - svakt hellende fattige myrområder. Ombrotrof vegetasjon forekommer i deler av området. Av meget stor pedagogisk verdi.

Helakmyrene, Ringeby (34) er et meget stort subalpint myrkompleks i en høgde på 800-850 m.o.h. Området har hovedsaklig flate fattigmyrer, dels svakt hellende bakkemyrer. De ombrotrofe elementene er hovedsaklig av ristuvetyper, mangler typiske høljer. Strengstrukturer forekommer. Representerer en meget interessant myrtype.

Myrområde SØ for Ormtjernkampen, Gausdal (37), rike bakke- myrer med mange store rike kilder. Rik vegetasjon og interessant flora. En del ombrotrof tuvevegetasjon. Området bør inngå som en del av Ormtjernkampen nasjonalpark.

Myrer N for Kittilbu, Gausdal (38), er et stort myrområde adskilt med mange fastmarksholmer bevokst med granskog. Flatmyrer - svakt hellende. Fattig vegetasjon dominerer. Spredte områder med strenger og flarker.

Myrkompleks S-SØ for Lunken, Lillehammer (45). Hovedsaklig fattige myrkompleks med antydning til strengstrukturer. En del bakkemyrer forekommer. I øst ved vegen rike kilder med tilgrensende rike bakkemyrer.

Myrer omkring Langtjern, Etnedal (48), består hovedsaklig av fattige flatmyrer. Ombrotrof tuvevegetasjon, få typiske høljer. Store områder med tett riskratt. I S rike bakkemyrer med en del diffuse kildehorisonter.

III BESKRIVELSE AV LOKALITETENE

Lokalitetene 1-28 er beskrevet hos Flatberg (1971). Flatbergs lokaliteter 1 og 3 ble på nytt oppsøkt i 1978. I tiden 5-12/7, og 1-9/8 1978 ble lokalitetene 29-51 oppsøkt, og disse beskrives nærmere i foreliggende rapport.

29 OPPLAND. DOVRE. MYRKOMPLEKS I GRIMSDALEN.

Kbl (M711): 1519 III UTM: NP 27,80

Høyde o.h.: 1000 m.

Oppsøkt: 12.07.78 av S. Singsaas og E.M. Torbergsen.

Litteratur: Flatberg (1971: lok 1.)

Verneverdi: (lc)

Fjellmyrkompleksene i Grimsdalen er meget interessante. Fjell-elementene kommer inn for fullt i myrvegetasjonen med bl.a. dverg-jamm (*Selaginella selaginoides*), fjellsnelle (*Equisetum variegatum*) hårstarr (*Carex capillaris*), agnorstarr (*C. microglochin*) og blåsprett (*Thalictrum alpinum*). Torva er tynn og grensen mellom myr og ikke myr er diffus. Myrområdene er små og ligger spredt rundt omkring i landskapet. Det er derfor vanskelig å trekke grenser for et myrområde. Myra må her sees i sammenheng og prioriteres ut fra de andre vegetasjonsmessige forholdene i området. Et myrreservat må derfor utarbeides i samråd med fjellbotanikere.

Grimsdalen er kjent for sine interessante flora, bl.a. kvitstarr (*Carex bicolor*). Myrenes vegetasjon og flora er av stor verdi i dette området, ut fra en helhetsvurdering må myrtypene som er representert i Grimsdalen vernes, men da som en del av et større område. I myrresservatsammenheng tilhører myrene vernegruppe lc.

30 OPPLAND. VÅGÅ. MYR Ø FOR BIRISJØEN.

Kbl (M711): 1618 II UTM: MP 98,25-26

Høyde o.h.: 940 m.

Oppsøkt: 07.08.78 av E.M. Torbergsen.

Verneverdi: (lc)

Komplekstypen/strukturen.

Flatmyr og små bakkemyrer.

Flora:

Floraen bærer preg av nærheten til høgfjellet: bleikmyrklegg (*Pedicularis lapponica*), stivstarr (*Carex bigelowii*), hodestarr (*C. capitata*) og blålyng (*Phyllodoce caerulea*). Stor rikhetsgrad indikeres ved: myrtevier (*Salix myrsinites*), svarttopp (*Bartsia*

alpina), jåblom (*Parnassia palustris*), hodestarr, gulsildre (*Saxifraga aizoides*), stjernemose (*Campylium stellatum*) og brunklomose (*Drepanocladus intermedius*). Tuver med rusttorvmose (*Sphagnum fuscum*) er et nordlig/alpint trekk.

Vegetasjon.

Rike minerotrofe myrområder dominerer. Små spredte flekker med ombrotrofe tuver av rusttorvmose og furutorvmose (*S. nemoreum*). De minerotrofe fastmattene domineres av stjernemose og brunklomose. I feltsjiktet er trådstarr (*Carex lasiocarpa*) og flaskestarr (*C. rostrata*) de mest frekvente. Strengstarr (*Carex chordorrhiza*) er meget frekvente i mykmattepartier og bunnen domineres her av brunklomose og makkrose (*Scorpidium scorpioides*). I eroderte myrområder er frynsestarr (*Carex magellanica*), stolpestarr (*C. juncella*) og myrhatt (*Comarum palustre*) frekvente.

Diverse.

Myrene Ø for Birisjøen utgjør bare en liten del av det totale myrarealet i Sjudalen. Lokaliteten må derfor bare tas som et eksempel på myrene i dette området.

Ser en Sjudalen under ett er problemstillingen den samme som for Grimsdalen (lok 29). Myrene er her fjellmyrer og de må sees i en større sammenheng.

Det foregår i dag naturvidenskaplige undersøkinger på vegetasjonstyper i Sjudalen. Det er derfor viktig at myrområdenes verneverdi vurderes på bakgrunn av de prioriteringer som der tas. Det er ingen tvil om at flere myrområder har høy verneverdi.

31 OPPLAND. SEL. STÅLMYRIN.

Kbl (M711): 1718 III UTM: NP 13-14, 36,39.

Høyde o.h.: 945 m Areal: ca. 390 da.

Oppsøkt: 06.08.78 av E.M. Torbergesen.

Verneverdi: 2(1b).

Komplekstypen/struktur:

Flatmyr og svakt hellende bakkemyrer. NØ for nedre Sundtjern et område med strengstruktur.

Flora:

Minerotrofe blautmyrpartier: stolpestarr (*Carex juncella*), trådstarr (*C. lasiocarpa*), flaskestarr (*C. rostrata*), blodmose (*Calliergon sarmentosum*), vrang-klomose (*Drepanocladus exannulatus*), brunklomose *D. revolvens* s.str.) og bjørnetorvmose (*Sphagnum lindbergii*). Fastmatter: bjønnskjegg (*Scirpus caespitosus*), sveltull (*S. hudsonianus*), sveltstarr (*Carex pauciflora*), skartorvmose (*Sphagnum riparium*), spriketorvmose (*S. squarrosum*) og lapptorvmose (*S. subfulvum*). Ombrotrofe tuver: krekling (*Empetrum* spp.), molte (*Rubus chamaemorus*), rusttorvmose (*Sphagnum fuscum*), furutorvmose (*S. nemoreum*), kvitkrull (*Cladonia alpestris*) og grå reinlav (*C. rangiferina*).

Vegetasjon:

Fattig vegetasjon dominerer. Spredte områder med intermediær og rik vegetasjon. I den minerotrofe vegetasjonen dominerer fastmatter. Ombrotrofe partier, hovedsaklig tuver danner en mosaikk mellom de minerotrofe partiene. Ingen typiske høljer ble observert. Mange av de ombrotrofe partiene var tett kledd med dvergbjørk (*Betula nana*) - disse områdene betegnes krattbevokst myr. I områder med meget grunn torv og på grensen mellom definert myr og fastmark var det et meget tett kratt av vier-arter (*Salix* spp.) og dvergbjørk. I disse krattene var det opptil 1/2 m høye tuver av furutorvmose (*Sphagnum nemoreum*).

I NNØ var det et større erodert myrparti med bl.a. hesterumpe (*Hippuris vulgaris*), evjesoleie (*Ranunculus reptans*), vassreverumpe (*Alopecurus aequalis*) og makkmose (*Scorpidium scorpioides*).

Vegetasjonen har kontinentalt preg.

Inngrep:

I sørkant av nedre og øvre Sundtjørn er det rester etter et gammelt ikke inntakt oppdemningssystem. Dette syntes ikke å ha noen negativ effekt på myrområdets hydrologi. På den nordlige delen av myrområdet var det satt opp mange markeringsstikk - grense- gang ?

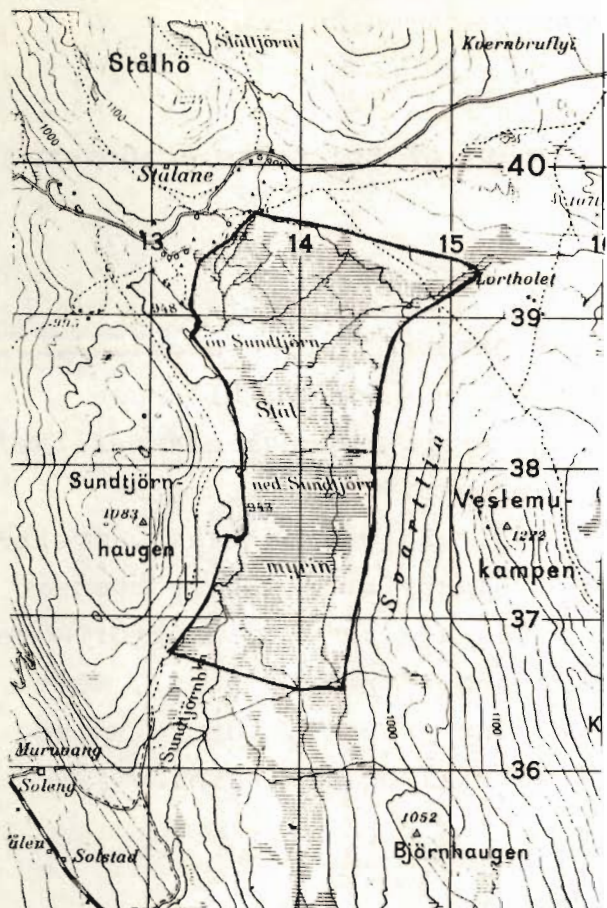

Fig. 6.

Stålmyrin (lok 31) i Sel.
Kbl. (M711): 1718 III,
NP 13-14, 36-39.
Vernestatus: 2 (1b).
Fredningsområde antydnet.

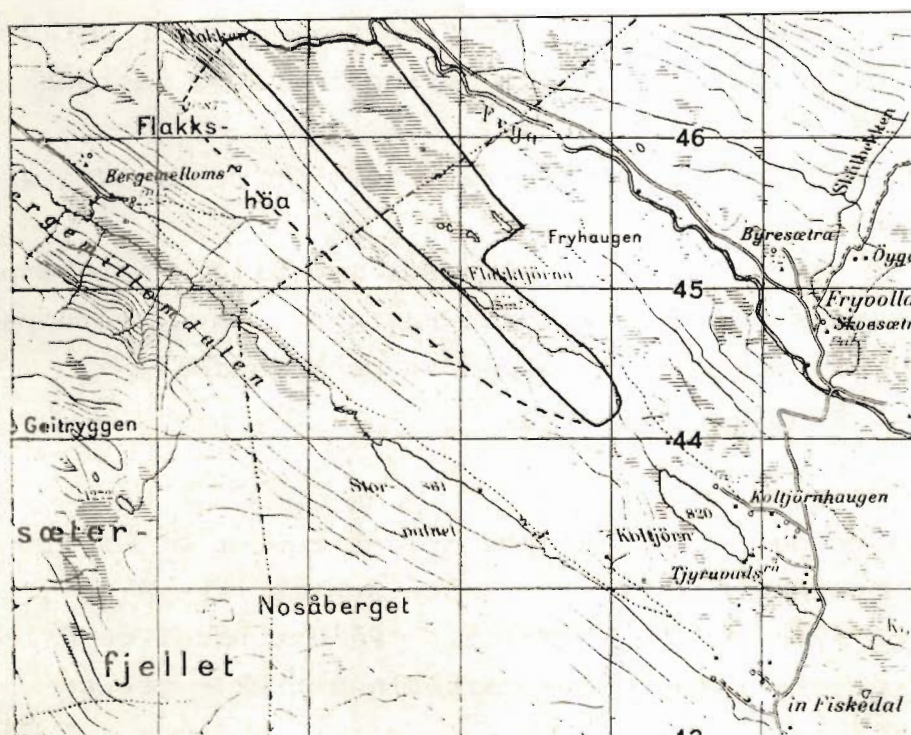

Fig. 7.

Myrer omkring
Flakktjørna (lok 32)
Kbl. (M711): 1718 II.
NP 44-45, 45 og 45, 44.
Vernestatus: 2.
Fredningsområde antydnet, bør også omfatte store deler av Flakks- høa. (striplet grense).

Store deler av myrområdet - særlig langs de to tjørnene - beites av storfe.

Div:

I enkelte områder av myra er torva meget grunn og store moreneblokker er synlige. Partiene måler i enkelte tilfeller opptil 15 x 20 m. På steinblokkene er det mye lav.

32 OPPLAND. NORD-FRON. MYRER OMKRING FLAKKTJØRNA

Kbl (M711): 1718 II UTM: NP 44-45,45 og 45,44.

Høyde o.h.: 890-900 m. Areal: ca. 200 da.

Oppsøkt: 05.08.78 av E.M. Torbergsen.

Litteratur: Steineger (1975 a).

Verneverdi: 2

Komplekstypen)struktur:

Små rike bakkemyrer med mange diffuse kildehorisonter. Flate - svakt hellende myrområder i NV og Ø.

Flora:

Rikmyrarter: svarttopp (*Bartsia alpina*), grønnkurle (*Coeloclossum viride*), mjøddurt (*Filipendula ulmaria*), brudespore (*Gymnadenia conopsea*), jåblom (*Parnassia palustris*), gulsildre (*Saxifraga aizoides*), dvergjamne (*Selaginella selaginoides*), blåsprett (*Thalictrum alpinum*), stivstarr (*Carex bigelowii*), klubbestarr (*C. buxbaumii*, arten er ved sin høgdegrense), gulstarr (*C. flava*), kastanjesiv (*Juncus castaneus*), trillingsiv (*J. triglumis*), bekkevrangmose (*Bryum pseudotriquetrum*), stjernemose (*Campylium stellatum*), stor tuffmose (*Cratoneuron commutatum*), brunklomose (*Drepanocladus intermedius*) og skeitorvmose (*Spagnum platyphyllum*). I enkelte områder danner klubbestarr egne tette enger.

Vegetasjon:

I området SØ og V for Flakktjørna er det rikmyr, fastmatte dominerer. De rike kildehorisontene ved foten av fjellet Flakshøa gir grunnlaget for den rike myrvegetasjonen. Kildene var

dominert av stor tuffmose, bekkevrangmose, vanlig kildemose (*Philontis fontana*), trillingsiv og gulsildre. I denne rike myrvegetasjonen inngikk brudespore som en meget frekvent art.

Ø og NØ for Flakktjørna er det hovedsaklig fattig og ombrotrof vegetasjon. Ombrotrofe tuver dominerer. Spredte små høljer med vasstorvmose (*Sphagnum cuspidatum*) og vassklomose (*Drepanocladus fluitans*). De ombrotrofe partiene avskjæres ofte av fattige-intermediære dråg med flaskestarr (*Carex rostrata*), bjønnskjegg (*Scirpus caespitosus*), blodmose (*Calliargon sarmentosum*), vrangklomose (*Drepanocladus exannulatus*), klubbetorvmose (*Sphagnum angustifolium*) og bjørnetorvmose (*S. lindbergii*).

Diverse:

I bjørkeskogen VSV for Flakktjørna, ved foten av Flakkshøa er det høgstaudebjørkeskog med bl.a. tyrihjem (*Aconitum septentrionale*). I Ø er fattig furu og bjørkeskog. Dette sammen med rik rasmark med foten av Flakkshøa, Flakktjørn og elva Frya gir en stor variasjon og et sjeldent godt pedagogisk område. Området som helhet bør vernes.

33 OPPLAND. RINGEBU. MYR NØ FOR ABBORSJØEN

Kbl. (M711): 1818 III UTM: NP 59,27
Høgde o.h.: 760-770m. Areal: ca. 70-80 da.
Oppsøkt: 04.08.78 av E.M. Torbergesen.
Verneverdi: 3.

Komplekstype/struktur:

Flatmyr i NØ og S bakkemyrer (3-4° helling).

Flora:

Rusttorvmose (*Sphagnum fuscum*) og bjørnetorvmose (*S. lindbergii*) er et nordlig/alpint trekk. Engmarihand (*Dactylorhiza incarnata*) og brudespore (*Cymnadenia conopsea*) er frekvent på bakkemyra i S. Myrtevier (*Salix myrsinities*) forekommer spredt i myrkant. Bleikmyrklegg (*Pedicularis lapponica*) forekommer spredt i rike tuver av etasjemose (*Hylocomium splendens*). Blystarr (*Carex livida*), naver-

mose (*Calliergon trifarium*) og makkmose (*Scorpidium scorpioides*) er frekventei rik mykmatte - løsbunn.

Vegetasjon:

Bakkemyrene har en helling på 3-4°, og har rik - ekstremrik vegetasjon: gulstarr (*Carex flava*), kornstarr (*C. panicea*), brei-myrrull (*Eriophorum latifolium*) bekkevrangmose, (*Bryum pseudotriquetrum*), stjernemose (*Campylium stellatum*), brunklomose (*Drepanocladus intermedius*), piperensermose (*Paludella squarrosa*) og rosetorvmose (*Sphagnum warnstorffii*). Vanlig sagmose (*Fissidens adianthoides*) og levermosen stor fettmose (*Riccardia pinguis*) var frekvent i bunnsjiktet. I områder hvor det var antydning til flarker dominerte navermose (*Calliergon sarmentosum*) og makkmose (*Scorpidium scorpioides*). På flatmyra er det smale soneringer med intermediær myrvegetasjon mellom rik og fattig myr. Soneringen i det intermediære: trådstarr (*Carex lasiocarpa*), blåtopp (*Molinia coerulea*), torvull (*Eriophorum vaginatum*), bjønnskjegg (*Scirpus caespitosus*), *Drepanocladus badius* og vrangklomose (*D. exannuladus*). Fattigmyrene domineres av vrangklomose, svelttorvmose (*Sphagnum balticum*) og spredt bjørnetorvmose. De ombrotrofe områdene er konsentrert til fem relativt små arealer. (jfr. forenklet vegetasjonskart over myra, fig. 9) og er uten typiske høljer, men har spredt fattig mattevegetasjon. I myrkant var røsslyng (*Calluna vulgaris*) frekvent.

I N var det mange kildeframsprang i kanten mot fastmarka, kildene ble dominert av stor tuffmose (*Cratoneuron commutatum*), *Philonotis calcarea*, *Bryum weigeli*, vanlig sagmose, bekkekarse (*Cardamine amara*) og myrsauløk (*Triglochin palustre*).

Inngrep:

Abborsjøen er regulert som drikkevannskilde, dette har ingen betydning for myrområdets hydrologi.

Diverse:

Myrområdet avspeiler fine gradienter og har en variert og interessant flora. De rike kildehorisontene gjør området særlig interessant. Et meget velegnet område for undervisning.

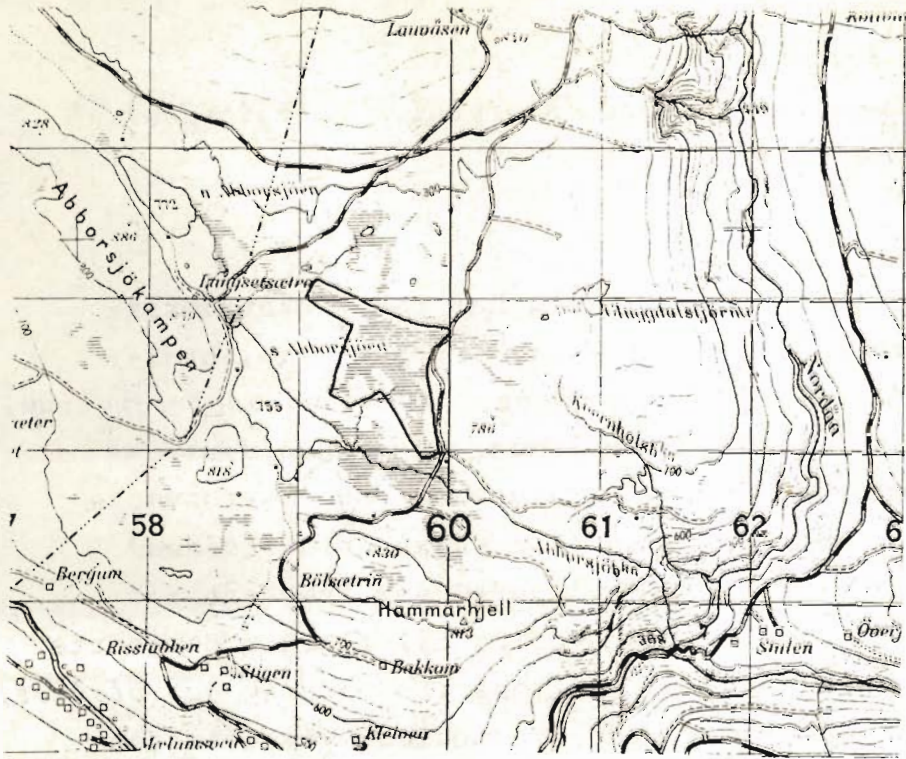

Fig. 8.

Myr NØ for Abborsjøen,
Ringebu (lok 33).
Kbl. (M711): 1818 III.
NP, 59,27.
Vernestatus: 3.
Fredningsområdet er inn-
tegnet på kartkopien.

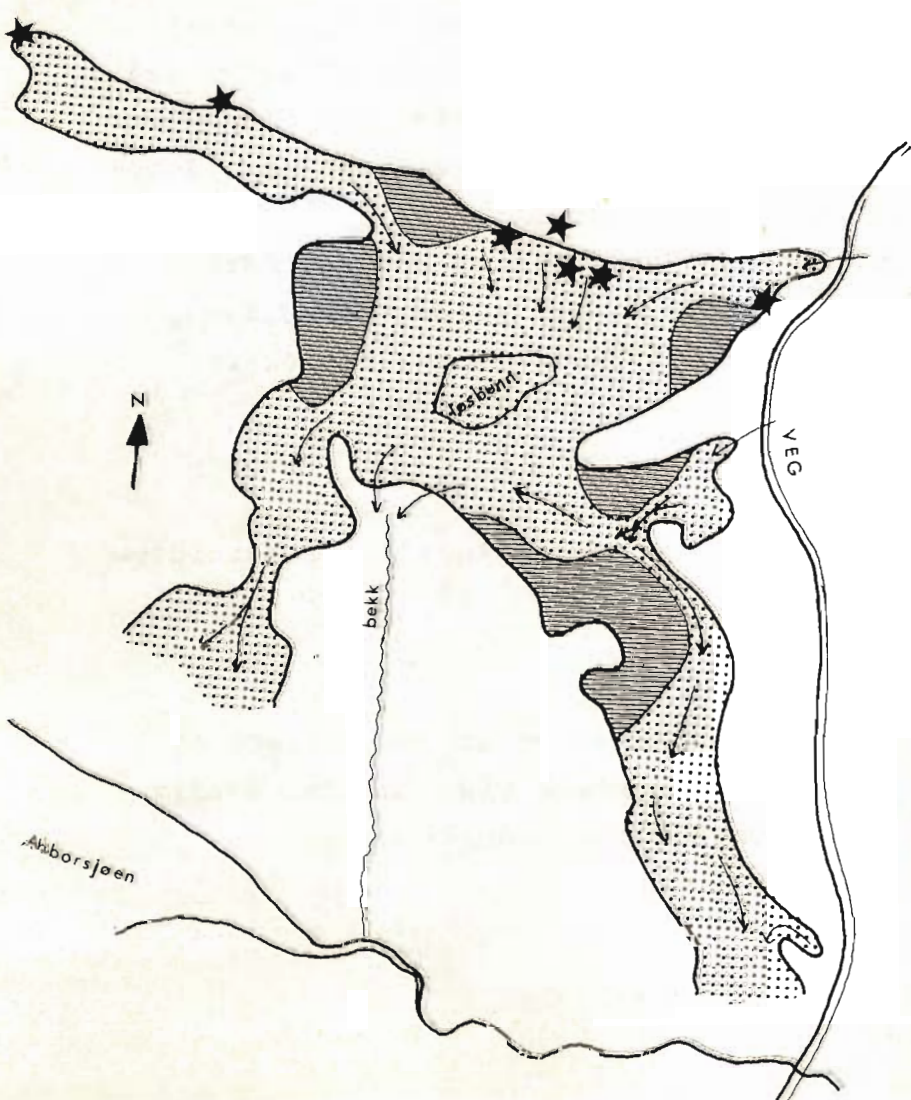

Fig. 9.

Forenklet vegetasjons-
kart over myra NØ for
Abhorsjøen. Området
er velegnet for under-
visning. Lett adkomst.

- ★ Kilde
- ▤ Minerotrof myr
- ▨ Ombrotrof myr
- Dreneringsreining

34 OPPLAND. RINGEBU. HELAKMYRENE

Kbl. (M711: 1818 II UTM: NP 83-86, 37-40.

Høgde o.h.: 800-840 m. Areal: ca. 3,6 km².

Oppsøkt: 04.08.78 av E.M. Torbergsen.

Verneverdi: 2 (1b).

Komplekstype/struktur:

Dels flatmyrer, dels svakt hellende bakkemyrer (2-3°). Spredte strengstrukturer. Mange fastmarkkiler går inn i myrområdet og deler området opp i flere små og store myrer.

Flora:

Triviell flora. Rismyr med dvergbjørk (*Betula nana*) er frekvent. Molte (*Rubus chamaemorus*) dominerer store arealer. Langs Helakbekken var det et felt med vier-kratt (*Salix* spp.) ispredt myrhatt (*Comarum palustre*), skogrørkvein (*Calamagrostis purpurea*), elvesnelle (*Equisetum fluviatile*), mjødurt (*Filipendula ulmaria*), stormarimjelle (*Melampyrum pratense*), myrklegg (*Pedicularis palustris*), vendelrot (*Valeriana sambucifolia*), stolpestarr (*Carex juncella*), og spriketormose (*Sphagnum squarrosum*), store fattige dråg domineres av skartormose (*Sphagnum riparium*).

Vegetasjon:

Fattig minerotrof og ombrotrof ristuvevegetasjon dominerer. På de ombrotrofe tuvene er dvergbjørk (*Betula nana*), krekling (*Empetrum* spp.) og rusttormose (*Sphagnum fuscum*) frekvente. Typiske høljer forekom sjeldent og utgjorde et lite areal. Mellom de ombrotrofe tuvene var det mest fastmatter - mykmatter av minerotrof karakter, de frekvente og dominerende artene var: bjørnetormose (*Sphagnum lindbergii*), svelttormose (*S. balticum*), vrangklomose (*Drepanocladus exannulatus*), flaskestarr (*Carex rostrata*), frynsestarr (*C. magellanica*) og bjønnskjegg (*Scirpus caespitosus*). De mange fattig/intermediære drågene som deler de ombrotrofe områdene opp i flere deler, domineres av skartormose (*Sphagnum riparium*), svelttormose, vrangklomose, bjørnetormose, dystarr (*Carex limosa*), sveltstarr (*C. pauciflora*), flaskestarr og trådstarr (*C. lasiocarpa*). Langs Helakbekken var det små intermediære myrområder med *Drepanocladus exannulatus* var. *purpurascens*, blodmose (*Calliergon sarmentosum*), flaskestarr og bjønnskjegg.

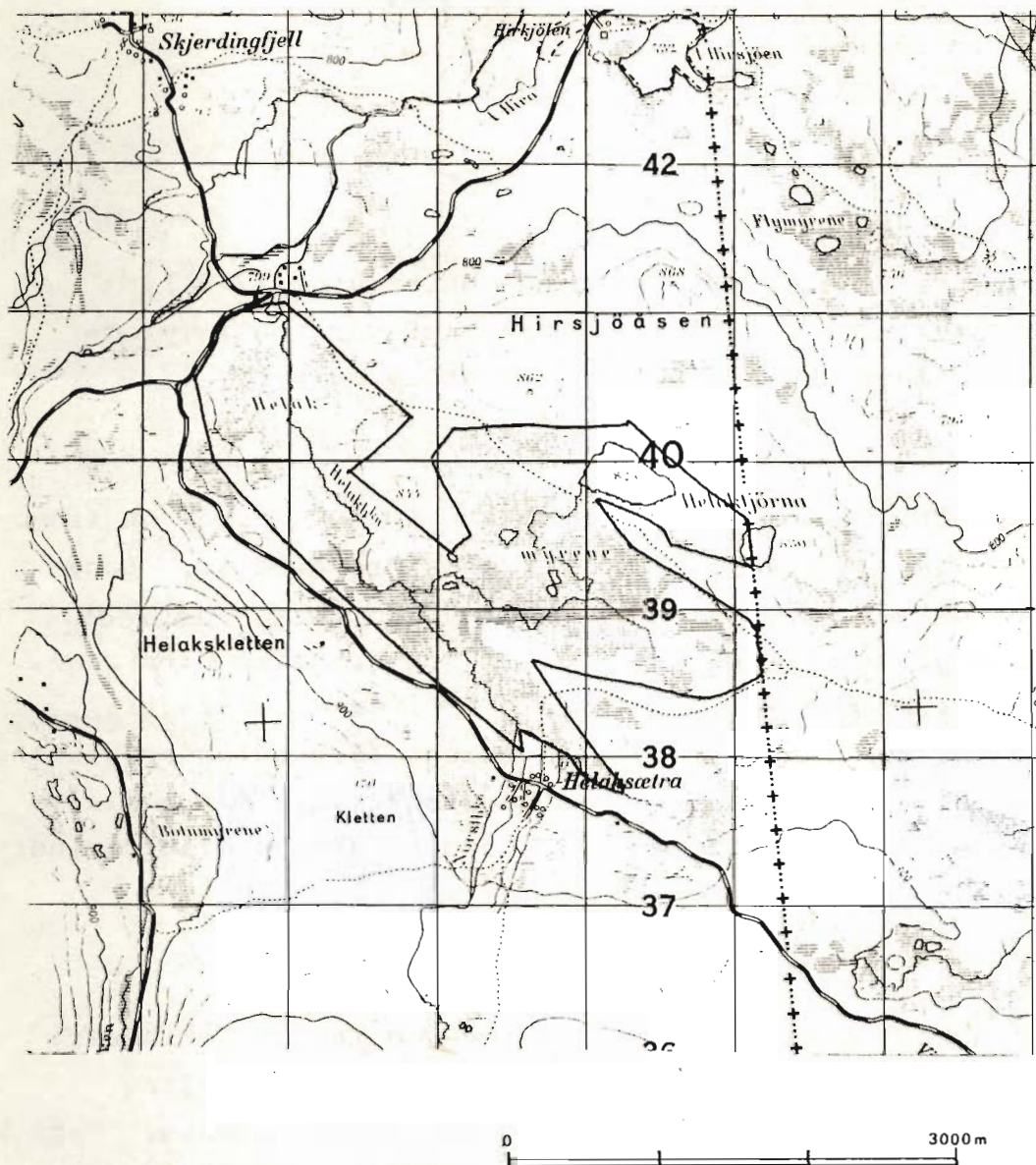

Fig. 10. Helakmyrene, Ringebu (lok 34),
Kbl. (M711): 1818 II, NP 83-86, 37-40.
Et ca. 3,6 km² myrområde.
Vernestatus: 2 (lb).
Fredningsgrense antydnet.

Inngrep:

Helt i NV er en liten del av myra grøftet. Helakmyrene krysses av mange stier og langs myra i S går ei merka skiløype. Ved Helaksætra i S grenser dyrkamark til myrområdet.

Diverse:

Helakmyrene representerer et meget stort subalpint myrområde og er et type-området for dette landskapet.

35. OPPLAND. ØYER. MYRER S FOR BOTTRUDHAUGEN

Kbl. (M711): 1817 I UTM: NN 83, 94.

Høgde o.h.: 910 m.

Oppsøkt: 03.08.78 av E.M. Torbergsen.

Verneverdi: 3.

Komplekstype/struktur:

Bakkemyrer (2-3⁰ helling). Spredte strengstrukturer.

Flora:

Triviell flora. Området er rikt på torvmoser (*Sphagnum* spp.): svelttorvmose (*S. balticum*), vasstorvmose (*S. cuspidatum*), klubbetorvmose (*S. angustifolium*), rusttorvmose (*S. fuscum*), grantorvmose (*S. girgensohnii*), bjørnetorvmose (*S. lindbergii*), furutorvmose (*S. nemoreum*), skartorvmose (*S. riparium*), tvaretorvmose (*S. russowii*), lapptorvmose (*S. subfulvum*), kroktorvmoser (*S. subsecundum* s. lat.) og rosetorvmose (*S. warnstorffii*). Nordlig/alpint trekk med rusttorvmose /bjørntorvmose. *Diccanum leioneuron* er en vestlig art.

Vegetasjon:

Hovedsaklig fattig-intermediær vegetasjon med dominans av trådstarr (*Carex losiocarpa*), flaskestarr (*C. rostrata*), bjønnskjegg (*Scirpus caespitosus*), bukkeblad (*Menyanthes trifoliata*), bleiktorvmoser (*S. flexuosum* s. lat), vrangklomose (*Drepanocladus exannulatus*) og flekkvis lapptorvmose (*S. subfulvum*) og kroktorvmoser (*S. subsecundum* s. lat). På de flate myrområdene er det store partier med

Fig. 11. Myrområde S for Bottrudhaugen og Bottrudmyra, Ringebu. (lok 35 og 36). Kbl. (M711): 1817 I NN 83,94 og NN 82,95-96, 83,96. Vernestatus: 3 og 4(3). Verneområde antydnet.

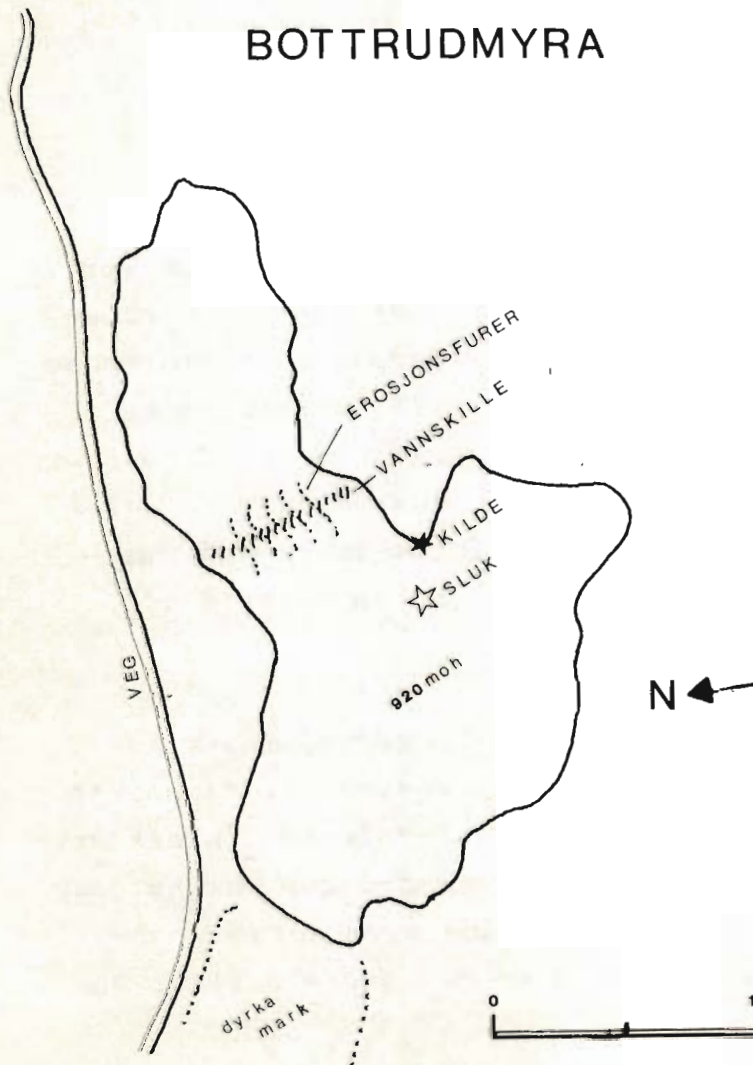

Fig. 12.

Oversikt over Bottrudmyra. Interessant er å merke seg sluksystemet på myra. Myra er ei gjenvokningsmyr, hengemyr på store deler av myras midtparti.

ombrotrof tuvevegetasjon dominert av dvergbjørk (*Betula nana*), torvull (*Eriophorum vaginatum*), rusttorvmose (*Sphagnum fuscum*), furutorvmose (*S. nemoreum*) og flekkvis klubbetorvmose (*S. angustifolium*). Furu (*Picea abies*) vokser på deler av de ombrotrofe partiene. Typiske høljer mangler. Fastmattene - mykmattene mellom de ombrotrofe tuvne var dominert av bjønnskjegg, bjørnetorvmose (*Sphagnum lindbergii*) og svelttorvmose (*S. balticum*). Røsslyng (*Calluna vulgaris*) ble ikke observert på myra. På overgangen mellom myr og fastmark var det finnskjegg-eng (*Nordus stricta-eng*).

36 OPPLAND. ØYER. BOTTRUDMYRA

Kbl. (M711): 1817 I UTM: NN 82,95-96 og 83,96.

Høgde o.h.: 920 m Areal: ca. 70 da.

Oppsøkt: 03.08.78 av E.M. Torbergsen.

Verneverdi: 4 (3).

Komplekstype/struktur:

Flatmyr. Store deler av myra er sannsynlig gjennvokningsmyr - hengemyr.

Flora:

En del fjellinnslag av bl.a. lappvier (*Salix lapponum*), fjelltistel (*Saussurea alpina*), frynsestarr (*Carex magellanica*) og fjelltimotei (*Phleum commutatum*). De mest frekvente arter på myra er: dvergbjørk (*Betula nana*), myrhatt (*Comarum palustre*), bukkeblad (*Menyanthes trifoliata*), frynsestarr, flaskestarr (*Carex rostrata*), bjønnskjegg (*Scirpus caespitosus*), vrangklomose (*Drepanscladus exannulatus*), svelttorvmose (*Sphagnum balticum*), rusttorvmose (*S. fuscum*), bjørnetorvmose (*S. lindbergii*), kjøtt-torvmose (*S. magellanicum*), furutorvmose (*S. nemoreum*) og lapptorvmose (*S. subfulvum*).

Vegetasjon:

Fattig - intermediær vegetasjon. Spredte områder med ombrotrof tuvevegetasjon. I tilknytting til ei kilde var det rik myrvegetasjon. Kildevegetasjonen hadde en utstrekning på 8-10 m og

var dominert av *Philonotis calearea*, vanlig tuffmose (*Cratoneuron commutatum*), bekkekarse (*Cardamine amara*) og kildemjølke (*Epilobium alsinifolium*). Vanlig kildemose (*Philonotis fontana*) var meget frekvent og dominerte i ytterkantene av kilden.

Inngrep:

I VNV grenser myra mot dyrkamark. I N går veg 20-40 m fra myra. Beitepåvirking på deler av myra fra storfe.

Diverse:

I SØ, omtrent midt på myrområdet er det et større slukhol som drenerer store deler av myra. I flomtiden klarer ikke dette dreneringssystemet å ta imot de store vannmengdene. Vannet strømmer videre nedover myra og forårsaker store erosjonsfurer. Torva var her uten bunnsjikt og frynsestarr (*Carex magellanica*) var meget frekvent.

37 OPPLAND. GAUSDAL. MYRER SØ FOR ORMTJØRNKAMPEN

Kbl. (M711): 1717 II UTM: NN 45-46,83.

Høgde o.h.: 825-840 m. Areal: ca. 150 da.

Oppsøkt: 06.07.78 av K.I. Flatberg, S. Singsaas og
E.M. Torbergsen.

Litteratur: Lie (1961), Bjørtnes & Kohmann (1969),
Ryvarden (1975).

Verneverdi: 2 (1b).

Komplekstype/struktur:

Bakkemyr (2-6⁰).

Flora:

Tranestarr -eng (*Carex adelostoma*) ved Ormtjernbekken. Myrtevier (*Salix myrsinites*) er frekvent. Fjellinnslaget er stort og vekslende: lappvier (*Salix lapponum*), svarttopp (*Bortisia alpina*), fjellsnelle (*Equisetum variegatum*), fjelltistel (*Saussurea alpina*), blåsprett (*Thalictrum alpinum*) og tranestarr. *Meesia trifaria* dominerer i et begrenset område. Rik flora.

Vegetasjon:

Ombrotrof - rik vegetasjon. Små områder med tuvevegetasjon. Flere rike kildehorisonter med bl.a. *Bryum weigeli*, *Cratoneuron decipiens*, *Dreanocladus tundrae*, *Philonotis calcarea*, vanlig kildemose (*P. fontana*) og kildeurt (*Montia fontana*).

Diverse:

Myrområdet SØ for Ormtjernkampen nasjonalpark ligger i et kambrosiluumråde (Børtnes & Kohmann 1969 : 155) og rikhetsgraden i myrvegetasjonen er derfor stor. Disse rike myrområdene bør være en naturlig del av nasjonalparken. En eventuell utvidet nasjonalpark i denne retningen vil fange inn store deler av det som er typisk for Oppland - en mosaikk av granskog, myr og lauvskog.

38 OPPLAND. GAUSDAL. MYRER N FOR KITTLILBU

Kbl. (M711): 1717 II UTM: NN 49-51,83 og 49-50,84.

Høgde o.h.: 817-845 m. Areal: ca. 950 da.

Oppsøkt: 06.07.78 av K.I. Flatberg, S. Singsaas og
E.M. Torbergsen.

Verneverdi: 2-3.

Komplekstypen/struktur:

Flatmyr og svakt hellende myrområder. Spredte strenger og flarker.

Flora:

Rikmyrarter: svarttopp (*Bartsia alpina*), grønkurle (*Coeloclossum viride*), engmarihand (*Dactylorhiza incarnata*), dvergjamne (*Selaginella selaginoides*), blåsprett (*Thalictrum alpinum*), tranestarr (*Carex adelostoma*), hårstarr (*C. capillaris*), gulstarr (*C. flava*), blystarr (*C. livida*) og trillingsiv (*Juncus triglumis*). Blystarr (*Carex livida*) er spredt i enkelte flarker.

Vegetasjon:

Minerotrof vegetasjon dominerer, hovedsaklig intermediær vegetasjon. Dominerende i feltsjiktet: flaskestarr (*Carex rostrata*), bjønnskjegg (*Scirpus caespitosus*) og bukkeblad (*Menyanthes trifoliata*). I mykmattene er lapptorvmose (*Sphagnum subfulvum*) frekvent. De minerotrofe strengene domineres av blåtopp (*Molinia caerulea*). På overgangen streng - flark er vortetorvmose (*Sphagnum papillosum*) frekvent. Flarkene domineres av dystarr (*Carex limosa*), flaskestarr, vrangklomose (*Drepanocladus exannulatus*) og bjørnetorvmose (*Sphagnum lindbergii*). Den ombrotrofe myrvegetasjonen domineres av dvergbjørk (*Betula nana*), krekling (*Empetrum spp.*), rusttorvmose (*Sphagnum fuscum*) - et nordlig/alpint trekk. Spredte små høljer med vassklomose (*Drepanocladus fluitans*).

Inngrep:

Tett N for kittilbusætra er deler av myra grøftet, her er det også en del dype traktorspor.

Diverse:

Området har stor pedagogisk verdi ved sin store variasjon mellom myr og barskog - et typisk trekk for Oppland.

Norges Landbrukshøgskole, Ås, benytter området til undervisning.

39 OPPLAND. GAUSDAL. TJØRNMYRA

Kbl. (M711): 1817 III UTM: NN 60,89-90.

Høgde o.h.: 760 m. Areal: ca. 95 da.

Oppsøkt: 08.07.78 av S. Singsaas og E.M. Torbergesen.

Litteratur: Steiniger (1975, b:19).

Verneverdi: lc.

Komplekstyp/struktur:

Flatmyr og svakt hellende myrområder.

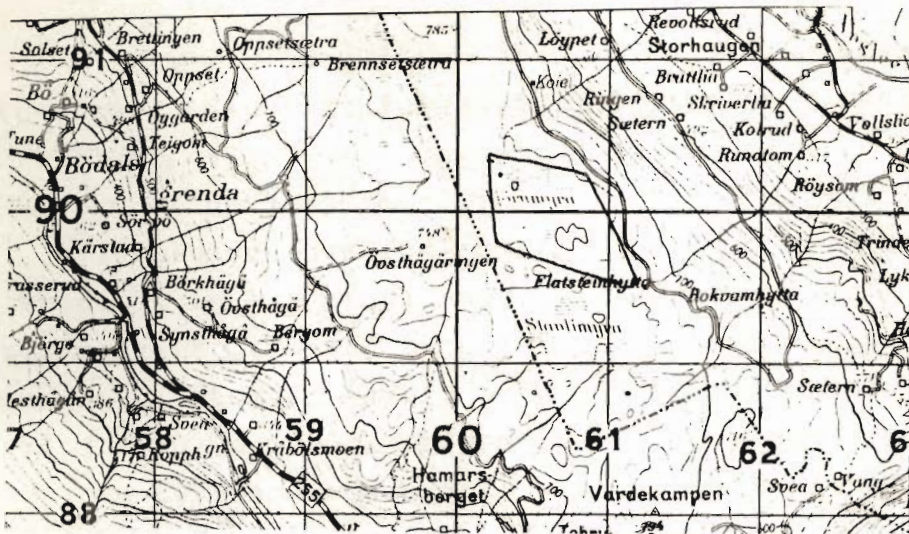

Fig. 15. Tjørnmyra, Gausdal (lok 39)
Kbl. (M711), 1817 III, NN 60,89-90.
Meget verneverdig, gruppe 1c.

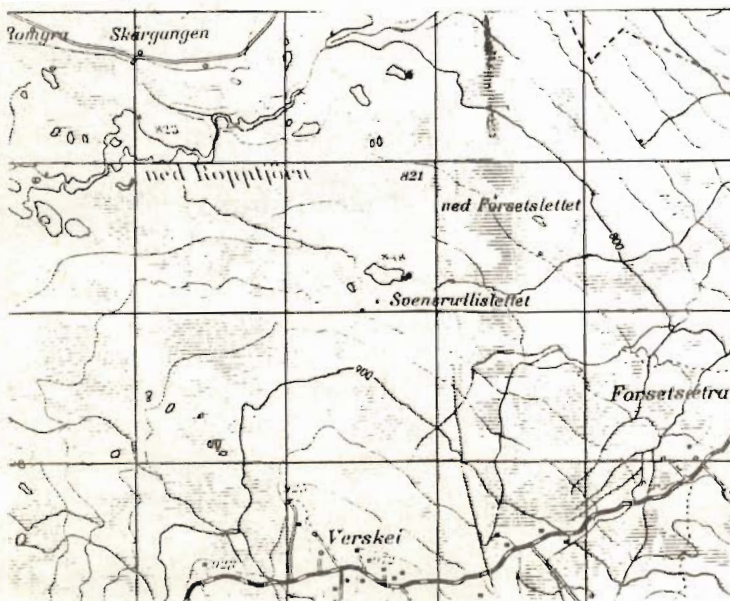

Fig. 16.
Sør for nedre Rapptjørn,
Gausdal (lok 40).
Kbl. (M711), 1817 III.
NN 53,85.
Verneverdi: 5.

Flora:

Rik flora. Stort innslag av orkideer: blodmarihand (*Dactylorhiza cruenta*), skogmarihand (*D. fuchsii*), engmarihand (*D. incarnata*), flekkmarihand (*D. maculata*), fjellmarihand (*D. pseudocordigera*), grønnkurle (*Coeloglossum viride*) og brudespore (*Gymnadenia conopsea*). Av disse er blodmarihand sjelden i Sør-Norge mens fjellmarihand er sjelden i Oppland.

Vegetasjon:

Myra må karakteriseres som ekstremrik myr. Fastmattevegetasjon utgjør hoveddelen av myra. Midt på myra er et lite tjern og rundt dette er det mykmatte. Dominerende arter på myra er først og fremst bjønnskjegg (*Scirpus caespitosus*), breiull (*Eriophorum latifolium*), gulstarr (*Carex flava*), trådstarr (*C. lasiocarpa*) og stedvis dominerer blåtopp (*Molinia caerulea*) og kornstarr (*Carex panicea*).

Bunnsjiktet domineres av brunklomose (*Drepanocladus intermedius*) og stjernemose (*Campylium stellatum*). Rosetormose (*Sphagnum warnstorffii*) dominerer flekkvis på forhøyninger og tuver. I de helt våte områdene var makkrose (*Scorpidium scorpioides*) den dominerende - særlig ved tjernet. Her er tjønnmose (*Calliargon giganteum*) og piperensermose (*Paludella squarrosa*) frekvente.

Stor fettmose (*Riccardia pinguis*) var frekvent i flere områder. Bunnsjiktet som helhet viste liten variasjon.

Kantsonene på myra hadde den største konsentrasjonen av arter. Her var bl. a. alle orkideene konsentrert, med unntak av fjellmarihand som var vanlig på store deler av myra. Også myrtevier (*Salix myrsinites*) vokste over hele myra.

I myrkant står en del spredt gran (*Picea*) og flere områder har et tett vierkratt av lappvier (*Salix lapponum*), svartvier (*S. nigricans*), istervier (*S. pentandra*) og grønnvier (*S. phyllicifolia*). Her vokser også legevintergrønn (*Pyrola rotundifolia*), kvitbladtistel (*Cirsium heterophyllum*), kvitveis (*Anemone nemorosa*), sløke (*Angelica sylvestris*), klubbstarr (*Carex buxbaumii*), hårstarr (*C. capillaris*) og marigras (*Hierochloa odorata*). Svarttopp (*Bartsia alpina*) var hovedsaklig konsentrert til myrkanten og den stod meget tett i enkelte områder.

Kildeframspring forekom langs hele grensen mot fastmarka, de fleste var diffuse og det var vanskelig å lokalisere selve kilden. I øst var det et område med ei tydelig kilde og denne hadde åpent vannspeil. Her dominerte vanlig tuffmose (*Cratoneuron commutatum*).

40. OPPLAND. GAUSDAL. MYROMRÅDE S FOR NEDRE ROPPTJØRN

Kbl. (M711): 1817 III UTM: NN 53,85.

Høgde o.h.: 840 m.

Oppsøkt: 10.07.78 av S. Singasaas og E.M. Torbergesen.

Litteratur: Sundfør (1977:45).

Verneverdi: 5.

Komplekstype/struktur:

Flatmyr og svakt hellende myrområder.

Flora:

Stort innslag av lappvier (*Salix lapponum*). Spredt forekomst av fjellarten grønkurle (*Coeloglossum viride*). Triviell flora.

Vegetasjon:

Intermediær myr dominerer. Spredte små rikmyrer nær bekker og kildesig. Myrområdet har meget grunn torv og den har ofte innsprenget stein og grovt morenemateriale.

Inngrep:

Nedre Ropptjørn er oppdemt flere meter - vannforsyningsanlegg. Området S for myrene er oppdyrket.

41 OPPLAND. GAUSDAL. MYROMRÅDE S FOR RAUDSJØEN

Kbl. (M711): 1817 IV UTM: NN 57-59,94.

Høgde o.h.: 715-720 m.

Oppsøkt: 11.07.78 av S. Singsaas og E.M. Torbergesen.

Litteratur: Steineger (1975 b:40).

Verneverdi: 4 (3).

Komplekstype/struktur:

Flatmyr i SØ og bakkemyr i SV (3-4° helling.)

Flora:

Variert flora. Bakkemyra i SV har størst artsantall - rikmyrarter, her er bl.a. engmarihand (*Doctylorhiza incarnata*), fjelltistel (*Saussurea alpina*), blåsprett (*Thalictrum alpinum*), gulstarr (*Carex flava*), marigras (*Hierocloe odorata*), bekkvrangmose (*Bryum pseudotriquetrum*), navermose (*Calliargon trifarium*), stjernemose (*Campylium stellatum*), brunklomose (*Drepanocladus intermedius*), *Philonotis calcarea*, makkmose (*Scorpidium scorpioides*) og stor fettmose (*Riccardia pinguis*).

Vegetasjon:

Drevmyra i S er relativt flat og har store områder med fattig mattevegetasjon. Ytterst mot Raudsjøen er det hengemyr med dominans av flaskestarr (*Carex rostrata*). Hengemyra er sannsynlig en effekt av oppdemingen av Raudsjøen. Mattevegetasjonen domineres av trådstarr (*Carex lasiocarpa*), flaskestarr og bjønnskjegg (*Scirpus caespitosus*). Bunnsjiktet domineres av vrangklomose (*Drepanocladus exannulatus*) og vassklomose (*D. fluitans*). På tørrere partier er lapptorvmose (*Sphagnum subfulvum*), bjørnetorvmose (*S. lindbergii*) og klubbemose (*S. angustifolium*) frekvente.

I minerotrof myrkant blir rikhetsgraden større og fastmattene dominert av trådstarr er vanlig. Bakkemyra i SV har et tresjikt av bjørk (*Betula pubescens*) i myrkant. Her er svarttopp (*Bartsia alpina*), mjøddurt (*Filipendula ulmaria*), sjuskjære (*Geranium sylvaticum*), enghumleblom (*Geum rivale*), jåblom (*Parnassia palustris*), gullris (*Solidago virgaurea*), gulaks (*Anthoxanthum odoratum*) og slirestarr (*Carex vaginata*) frekvente.

Bakkemyra i SV domineres av rik vegetasjon, mest frekvente er gulstarr (*Carex flava*), trådstarr, blåtopp (*Molinia caerulea*), stjernemose (*Campylium stellatum*), brunklomose (*Drepanocladus intermedius*), makkemose (*Scorpidium scorpioides*) og rosetorvmose (*Sphagnum warnstorffii*).

Inngrep:

Raudsjøen er oppdemt, gammelt drikkevannsanlegg. I S mot fastmarka er det en del gamle traktorspor. Merket sti langs bakke-myra i SV.

Diverse:

- Drevmyra i SØ, fredningsverdi 4.
- Bakkemyra i SV, fredningsverdi 3.

42 OPPLAND. GAUSDAL. SJØSÆTERMYRA

- Kbl. (M711): 1817 IV UTM: NP 61,03
- Høgde o.h.: 820-830 m.
- Oppsøkt: 11.07.78 av S. Singsaas og E.M. Torbergsen.
- Litteratur: Steiniger (1975 b:42).
- Verneverdi: 4.

Komplekstype/struktur:

Flate - svakt hellende myrområder. Spredte drag krysser de ombrotrofe delene.

Flora:

Dvergbjørk (*Betula nana*), rusttorvmose (*Sphagnum fuscum*) og bjørnetorvmose (*S. lindbergii*) nordlig/alpint trekk. Pisktorvmose (*Sphagnum annulatum*) er nordøstlig. Kvitlyng (*Andromeda polifolia*) er mindre frekvent på Sjøsaetermyra enn det som er registrert ellers i Oppland.

Vegetasjon:

Den ombrotrofe vegetasjonen er dominert av tuver. Dominerende arter er dvergbjørk, blokkebær (*Vaccinium uliginosum*), krekling (*Empetrum spp.*), rusttorvmose (*Sphagnum fuscum*) og furutorvmose

(*S. nemoreum*). I ombrotrof myrkant inngår furu (*Picea abies*), skrubbar (*Cornus suecica*) og røsslyng (*Calluna vulgaris*). Høljer og minerotrofe mykmatter domineres av svelttorvmose (*Sphagnum balticum*), stivtorvmose (*S. compactum*), pisktorvmose (*S. annulatum*), bjørnetorvmose (*S. lindbergii*), lurvtorvmose (*S. majus*) og vassklo-mose (*Drepanocladus fluitans*). De mange drågene som krysser myra har en variert sammensetning og er dominert av flaskestarr (*Carex rostrata*), trådstarr (*C. lasiocarpa*), strengstarr (*C. chordorrhiza*), slåttstarr (*C. nigra*), duskull (*Eriophorum angustifolium*), blåtopp (*Molinia caerulea*), bukkeblad (*Menyanthes trifoliata*), myrhatt (*Comarum palustre*), rosetorvmose (*Sphagnum warnstorffii*) og vrangklomose (*Drepanocladus exannulatus*).

Diverse:

På grunn av kort tid ble ikke Langmyra V for Sjøsaetermyra (NP 60,03) oppsøkt. På avstand virket myrområdet interessant. Steineger (1975 b:42) angir myra som rik bakkemyr. Dette området bør undersøkes nærmere.

43 OPPLAND. LILLEHAMMER. MYRER N FOR NORDSÆTERVEGEN

Kbl. (M711): 1817 II UTM: NN 81-84,81-84.

Høgde o.h.: 705-720 m. Areal: Stormyra ca. 170 da.

Oppsøkt: 05.07.78 av K.I. Flatberg, S. Singsaas og
E.M. Torbergsen.

Litteratur: Gjørtaug (1973).

Verneverdi: 5 (3 for Stormyra NN 83-83.)

Komplekstypen/struktur:

Flate og svakt hellende myrområder. Strengmyr ved Tretjøna (NN 83,82).

Flora:

Triviell flora. I fattig myrkant med pH 4,3 ble det gjort et funn av den østlige fjelltorvmosen (*Sphagnum aongstroemii*).

Vegetasjon:

Hovedsaklig ombrotrof vegetasjon med minerotrofe flarker og dråg av fattig - intermediær karakter. Høljene og mattevegetasjonen domineres av dystarr (*Carex limosa*), strengstarr (*C. chordorrhiza*), flaskestarr (*C. rostrata*), bjønnskjegg (*Scirpus caespitosus*), vassklomose (*Drepanocladus fluitans*), svelttorvmose (*Sphagnum balticum*), vasstorvmose (*S. cuspidatum*) og spredt forekomst av sivblom (*Scheuchzeria palustris*), bjørnetorvmose (*S. lindbergii*) og lurvtorvmose (*S. majus*). I enkelte mykmatter - fastmatter dominerer bleiktorvmose (*Sphagnum flexuosum*) ispredt med broddtorvmose (*S. fallax*) og klubbetorvmose (*S. angustifolium*). Beitetorvmose (*Sphagnum teres*) og kroktorvmose (*S. subsecundum*) forekommer spredt i intermediær vegetasjon.

Ved Stormyra er det et område med rik myrvegetasjon. Her forekommer bl.a. makkrose (*Scorpidium scorpioides*), blodmose (*Calliergon sarmentosum*), naverrose (*C. trifarium*), *Drepanocladus badius*, brunklomose (*D. revolvens*), stjernemose (*Campylium stellatum*) og rosetorvmose (*Sphagnum warnstorffii*).

Inngrep:

SV for Tretjønnna er myrområdet grøftet. Spredte traktorspor og forsøk med små tilfeldige grøfter forekommer i store deler av området. Helt i NØ kant av Stormyra, ved overgangen mot fastmarka er det ei ny stor grøft.

Diverse:

Stormyra dreneres til Abbor-Akksjøen og til et stort sentralt slukhol på myra.

44 OPPLAND. LILLEHAMMER. MYROMRÅDE MELLOM BORROSÆTRA OG AUGGEVATNET

Kbl. (M711): 1817 III UTM: NN 62-63,73.

Høgde o.h.: 810-830 m.

Oppsøkt: 07.07.78 av K.I. Flatberg, S. Singsaas og
E.M. Torbergsen.

Litteratur: Gjørtaug (1973).

Verneverdi: 4.

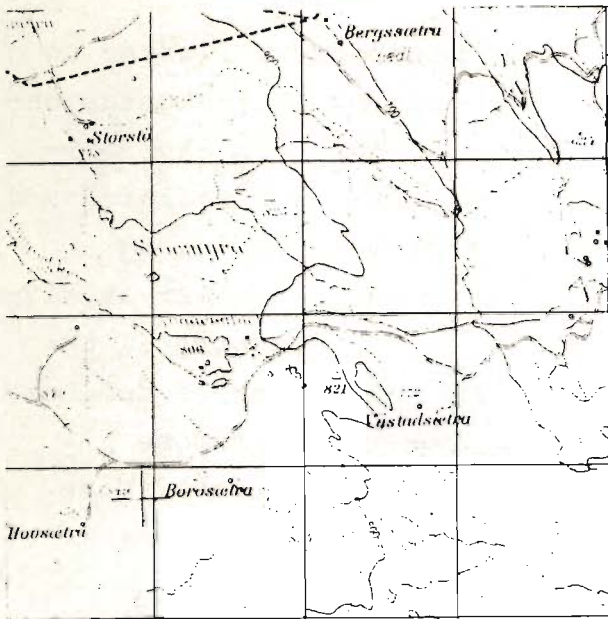

Fig. 18.

Myrområde mellom Borrosætra og Auggevatnet.
(lok 44). Kbl. (M711): 1817 III.
NN 62-63,73.
Vernestatus: 4.

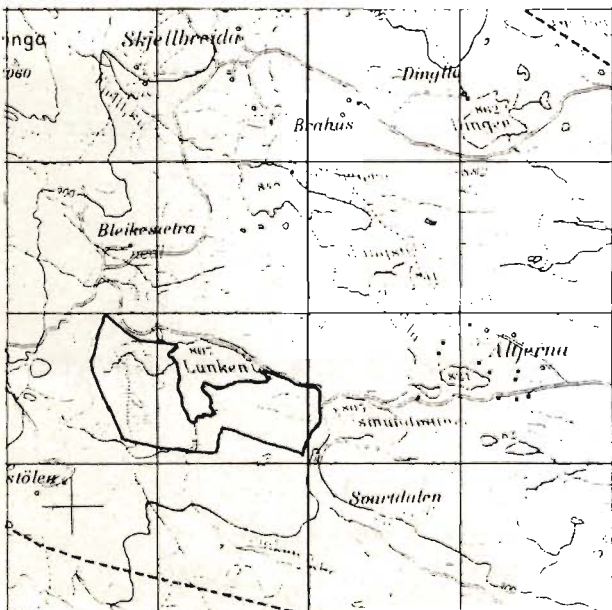

Fig. 19.

Myrområde S-SØ for Lunken, Lillehammer.
(lok 45). Kbl. (M711): 1817 III.
NN 59,73.
Vernestatus: 2-3.
Antydnet fredningsområde er inntegnet.

Komplekstype/struktur:

Bakkemyrer. Enkelte områder har svakt utviklede strengstrukturer.

Flora:

Variert flora. Interessante arter er istervier (*Salix pentandra*), grønnkurle (*Coeloglossum viride*), engmarihand (*Dactylorhiza incarnata*), flekkmarihand (*D. maculata*) og klubbestarr (*Carex buschaumi*). Skeitorvmose (*Sphagnum platyphyllum*) er svakt nordøstlig.

Vegetasjon:

Hovedsaklig fastmattevegetasjon med intermediær myr. Små områder med rikmyr i tilknytning til rike kildehorisonter.

Inngrep:

Myrområdet tett ved Borrosætra er grøftet. Deler av myra er overflatedyrket i forbindelse med ei ny fellessæter.

Diverse:

Ved Auggevatnet er det en fin veksling mellom myr og fastmarks-
holmer bevokst med gran.

45 OPPLAND. LILLEHAMMER. MYROMRÅDE SSØ FOR LUNKEN

Kbl. (M711): 1817 III UTM: NN 59,73

Høgde o.h.: 810-820 m. Areal: ca. 330 da.

Oppsøkt: 07.07.78 av K.I. Flatberg, S. Singsaas og
E.M. Torbergsen.

Litteratur: Gjørlaug (1973).

Verneverdi: 2-3.

Komplekstype/struktur:

Hovedsaklig flatmyrer og svakt hellende bakkemyrer. Spredte urydige ombrotrofe strengstrukturer. I øst rike kildehorisonter med rik - ekstremrik bakkemyr.

Flora:

Bekkekarse (*Cardamine amara*) i en rik kilde, dette er et låglandstrekk. Breiull (*Eriophorum latifolium*) er på sin høgdegrense. I fattig myrvegetasjon ble den østlige fjelltorvmose (*Sphagnum aongstroemii*) funnet. Tyrihjelm (*Aconitum septentrionale*) står tett på fastmarka i øst.

Vegetasjon:

Fattigmyr dominerer og her vokser bl.a. trådstarr (*Carex lasiocarpa*), flaskestarr (*C. rostrata*), bjønnskjegg (*Scirpus caespitosus*), blåtopp (*Molinia caerulea*), bjørnetorvmose (*Sphagnum lindbergii*), skartorvmose (*S. riparium*) og stivtorvmose (*S. compactum*). De rike bakkemyrene domineres av fastmattevegetasjon med stjernemose (*Campylium stellatum*) og brunklomose (*Drepanocladus intermedius*).

Inngrep:

I myrkant i S, gamle traktorspor. Området i Ø ved vannkanten er tråkkpåvirket - sti.

Diverse:

Denne myrtypen bør vernes, men det er muligheter for at denne typen også fins på flere steder i dette rike myrområdet. Området bør derfor undersøkes nærmere.

46 OPPLAND. NORDRE LAND. FLÅMYRA

Kbl. (M711): 1816 IV UTM: NN 62-63,58.

Høgde o.h.: 615 m. Areal: ca. 1350 da.

Oppsøkt: 10.03.78 av S. Singasaas og E.M. Torbergesen.

Verneverdi: lb.

Komplekstype/struktur:

Flatmyrkompleks og svakt hellende myrområder og enkelte områder med svak strengstruktur. Den høgstliggende delen av myrkomplekset, i NØ, har ombrotrof karakter.

Fig. 20. Flåmyra, Nordre Land.
(lok 46), Kbl. (M711): 1816 IV.
NN 62-63, 58. Vernestatus 1b.
Fredningsområde antydnet.

Flora:

Rik flora med flere orkideer, engmarihand (*Dactylorhiza incarnata*), flekkmarihand (*D. maculata*), fjellmarihand (*D. pseudocordigera*) og brudespore (*Gymnadenia conopsea*). Forekomsten av fjellmarihand er en av de sørligste lokaliteter i Norge for denne arten.

Vegetasjon:

Minerotrof vegetasjon dominerer. Rik og intermediær myrvegetasjon er frekvent i ytterkantene av myrkomplekset. Her er orkideinnslaget stort. Bunnsjiktet domineres av stjernemose (*Campylium stellatum*), brunklomose (*Drepanocladus intermedius*) og flekkvis makkemose (*Scorpidium scorpioides*) og kroktorvmose (*Sphagnum subsecundum*). De minerotrofe tuvene domineres av rosetorvmose (*Sphagnum warnstorffii*). Fastmattevegetasjon er mest frekvent. Matter med dominans av *Drepanocladus badius* er et nordlig trekk. Mykmattene domineres hovedsaklig av makkemose. I mykmattene på myrflata er blystarr (*Carex livida*) frekvent. Overgangen mellom fastmatte - mykmatte har ofte en sonering med lapptorvmose (*Sphagnum subfulvum*).

Fastmattene i S og SØ har meget stor forekomst av engmarihand.

De ombrotrofe myrpartiene opptrer flekkvis og ofte med et tresjikt av furu (*Pinus sylvestris*). Røsslyng (*Calluna vulgaris*) og furu synes å ha samme utbredning på myra - de vokser hovedsaklig i myrkant. Typiske høljer var det få av. Der disse forekom var de dominert av vasstorvmose (*Sphagnum cuspidatum*) og vassklomose (*Drepanocladus fluitans*). Mellom de ombrotrofe tuvene kom oftest i tillegg til høljeartene også vrangklomose (*Drepanocladus exannulatus*), svelttorvmose (*Sphagnum balticum*), pisktorvmose (*S. annulatum*) og spredt flaskestarr (*Carex rostrata*). De ombrotrofe myrområdene hadde sin konsentrasjon i NØ. Her var det høyest beliggende område for hele myrkomplekset.

Strengstrukturene var spredt og de fleste var minerotrofe dominert av blåtopp (*Molinia caerulea*). En del strenger hadde ombrotrof vegetasjon.

Inngrep:

Et tilgrensende myrområde i NØ var grøftet. Mange stier krysser myrområdet og en vintervei krysser myra.

47. OPPLAND. ETNEDAL. MYR VED HULDRETJERN

Kbl Kbl. (M711): 1716 I UTM: NN 39,60.
Høgde o.h.: 850 m.
Oppsøkt: 08.08.78 av E.M. Torbergesen.
Verneverdi: 4.

Komplekstype/struktur:

Flatmyr.

Flora:

Flora og vegetasjon er tydelig sterkt beitepåvirket, disse indikeres gjennom frekvent forekomst av tepperot (*Potentilla erecta*), engsoleie (*Ranunculus acris*), engsyre (*Rumex acetosa*), gullris (*Solidago virgaurea*), gulaks (*Anthoxanthum odoratum*), slirestarr (*Carex vaginata*) og sølvbunke (*Deschampsia caespitosa*). Området viser stor rikhetsgrad ved stor forekomst av svarttopp (*Bartsia alpina*), hodestarr (*Carex capitata*), gulstarr (*C. flava*) og makkrose (*Scorpidium scorpioides*). Flekkvis dominerer blodmose (*Calliargon sarmentosum*) og rosetormose (*Sphagnum warnstorfi*) bunnen.

Vegetasjon:

Intermediær - rikmyr dominerer. Selve Huldretjernet har en velutviklet sone med takrør (*Phragmites communis*).

Inngrep:

Området er inngjert og er meget sterkt beitepåvirket fra storfe.

48 OPPLAND. ETNEDAL. MYRER OMKRING LANGTJERN

Kbl. (M711): 1717 II UTM: NN 37,65-66
Høgde o.h.: 875 m. Areal: ca. 760 da.
Oppsøkt: 08.08.78 av E.M. Torbergsen.
Litteratur: Sundfør (1977 : 51).
Verneverdi: 2.

Komplekstype/struktur:

Flatmyr og bakkemyr.

Vegetasjon og flora:

Ombrotrof tuvevegetasjon dominerer mellom veien og Langtjern. Myrområdet er hovedsaklig flatmyr med fattig fastmattevegetasjon. Intermediær myr forekommer spredt. Rik myrvegetasjon forekommer langs bekken og nede ved tjernet, særlig ved tjernets NV-kant. I sør er det ei rik bakkemyr. Flere rike diffuse kildehorisonter forekom langs grensen mot fastmarka - kildevannet strømmer nedover bakkemyra. Det var få kilder som hadde synlig vannspeil. Langs bekken var det flere områder med meget tett kratt av vier og dverg-bjørk (*Salix spp.* og *Betula nana*).

Den ombrotrofe tuvevegetasjonen bestod hovedsaklig av kvit-lyng (*Andromeda polifolia*), dvergbjørk, krekling (*Empetrum spp.*), småtranebær (*Oxycoccus microcarpus*), blokkebær (*Vaccinium uliginosum*), blåbær (*V. myrtillus*), stormarimjelle (*Melampyrum pratense*), molte (*Rubus chamaemorus*), myrull (*Eriophorum vaginatum*), bjønnskjegg (*Scirpus caespitosus*), filtrose (*Aulacomnium palustre*), bjørnemose (*Polytrichum spp.*), rusttorvmose (*Sphagnum fuscum*), furutorvmose (*S. nemoreum*) og kjøtt-torvmose (*S. magellanicum*).

Typisk høljevegetasjon ble ikke observert. På NV-siden av Langtjern er det store områder med fattig-intermediære mykmatter og løsbunn som hadde stor forekomst av alger. I mykmattene - fastmattene vokste myrhatt (*Comarum palustre*), elvesnelle (*Equisetum fluviatile*), bukkeblad (*Menyanthes trifoliata*), myrklegg (*Pedicularis palustris*), trådstarr (*Carex lasiocarpa*), frynsestarr (*C. magellanica*), flaskestarr (*C. rostrata*), duskull (*Eriophorum angustifolium*), bjønnskjegg, blodmose (*Calliergon sarmentosum*), vrangklomose (*Drepanocladus exannulatus*), vassklomose (*D. fluitans*), brunklomose (*D. revolvens*), svelttorvmose (*Sphagnum balticum*), stivtorvmose

(*S. compactum*), bjørnetorvmose (*S. lindbergii*) og vasstorvmose (*S. cuspidatum*).

På de fattige - intermediære fastmattene var strengstarr (*Carex chordorrhiza*), dystarr (*C. limosa*), kornstarr (*C. panicea*), sveltstarr (*C. pauciflora*), blåtopp (*Molinia caerulea*) og sveltull (*Scirpus hudsonianus*) frekvente.

Den rike bakkemyra i S hadde variert flora og de frekvente artene her var klubbstarr (*Carex buxbaumii*), gulstarr (*C. flava*), sløke (*Angelica sylvestris*), blåsprett (*Thalictrum alpinum*), blåtopp, stjernemose (*Campylium stellatum*), makkmose (*Scorpidium scorpioides*) og rosetorvmose (*Sphagnum warnstorffii*).

Kildevegetasjonen var konsentrert til bakkemyra i S og i kildene forekom bl.a. vanlig kildemose (*Philonotis fontana*) og trilling-siv (*Juncus triglumis*). Engmarihand (*Dactylorhiza incarnata*) forekom frekvent tett nedenfor kildehorisontene.

Inngrep:

Helt i SV ved fastmarka er det noen gamle traktorspor. I den vestlige delen av myra, helt mot vegen, krysser ei høgspentslinje området.

49 OPPLAND. ETNEDAL. MYRSTØLMYRAN OG MYR N FOR GJUVEN

Kbl. (M711): 1716 I UTM: NN 39-40,39.

Høgde o.h.: 810-850 m.

Oppsøkt: 08.08.78 av E.M. Torbergesen.

Verneverdi: 3.

Komplekstype/struktur:

Flatmyrer og bakkemyrer. Spredte områder med strengstruktur.

Flora og vegetasjon:

Fattig vegetasjon dominerer. Spredte områder med intermediær og rik myr i sammenheng med kilder. Dette er vanlig ved Langeråk. Ombrotrof tuvevegetasjon er frekvent i området. Høljevegetasjon er mindre vanlig og utgjør små arealer. Store mykmatter - løsbunnområder forekommer tett S for Myrstølsætra og tett N for Gjuven gård.

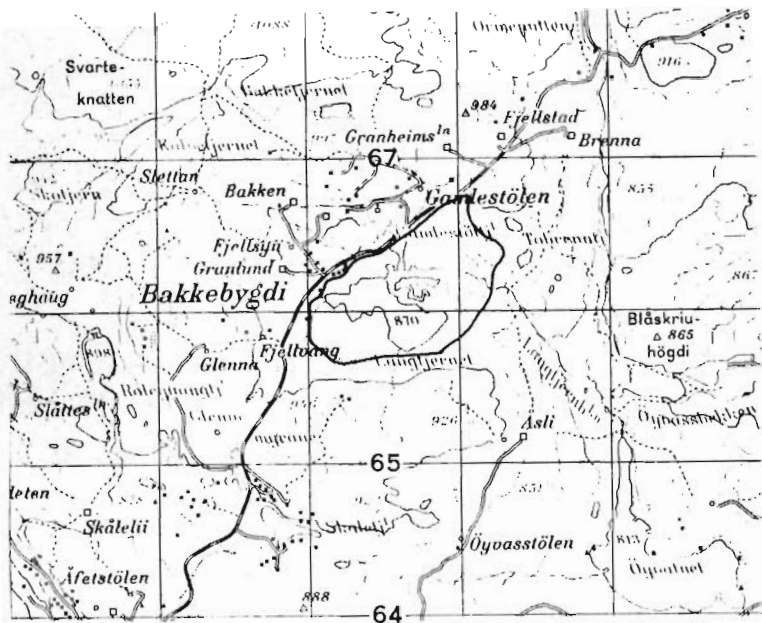
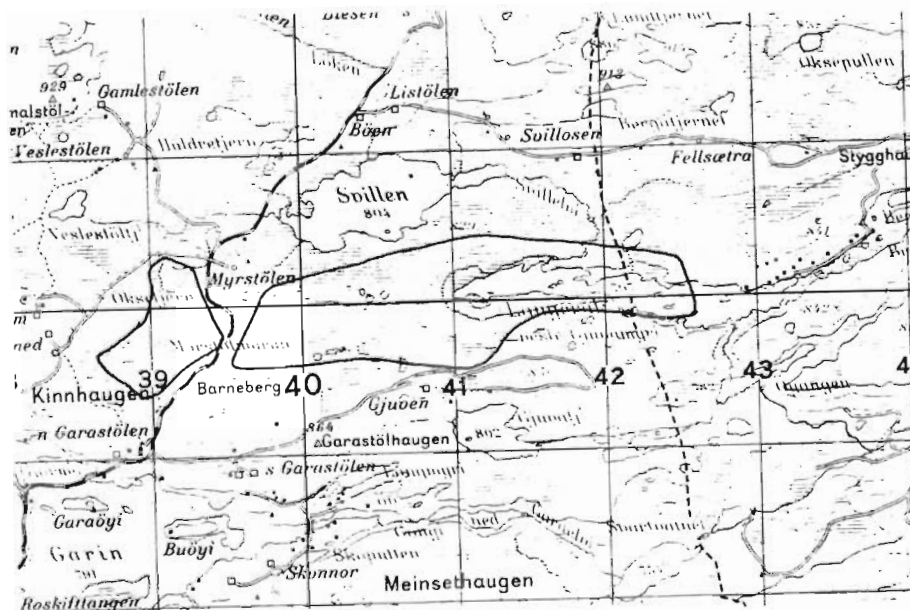

Fig. 21. Myrer omkring Langtjern (lok 48). Kbl. (M711): 1717 II NN 39,65-66. Vernestatus 2. Fredningsområde inntegnet.

Fig. 22. Huldretjern (lok 47), Myrstølmyran og myrer N for Gjuven (lok 49), alle Etnedal kommune. Kbl. (M711): 1716 I. NN 39,60 og NN 39-40,59. Vernestatus 4 og 3.

De fattige myrområdene domineres av myrhatt (*Comarum palustre*), bukkeblad (*Menyanthes trifoliata*), myrklegg (*Pedicularis palustris*), stjernestarr (*Carex echinata*), trådstarr (*C. lasiocarpa*), sveltstarr (*C. pauciflora*) og flaskestarr (*C. rostrata*).

50 OPPLAND. GJØVIK. BALLEROPMYRA

Kbl. (M711): 1816 I UTM: NN 83,38.

Høgde o.h.: 435 m. Areal: ca. 130 da.

Oppsøkt: 02.08.78 av E.M. Torbergsen.

Verneverdi: 3-4.

Komplekstype/struktur:

Flatmyr.

Flora og vegetasjon:

Fattigmyr med dråg av intermediær - rik karakter. Hovedsaklig fastmatte, men også områder med mykmatter. I enkelte områder stor jernoker utfelling - stor gassutskilling. Trådstarr (*Carex lasiocarpa*) dominerte på myrflater mens blåtopp (*Molinia caerulea*) var frekvent mot fastmarka. Flaskestarr (*Carex rostrata*) var frekvent ut mot bekken som krysset myra og ut mot Skumsjøen. Trådsiv (*Juncus filiformis*) dannet tett bestand langs sti hvor beitetrykket fra storfe var stort. Feltsjiktet hadde også strengstarr (*Carex chordorrhiza*), kornstarr (*C. panicea*), bjønnskjegg (*Scirpus caespitosus*) og bukkeblad (*Menyanthes trifoliata*) som frekvente arter.

Bunnsjiktet var mosaikkpreget. I de våteste partiene dominerte vasstorvmose (*Sphagnum cuspidatum*) og vrangklomose (*Drepanocladus exannulatus*). Drågene med intermediær og rik vegetasjon hadde lapptorvmose (*Sphagnum subfulvum*), kroktorvmose (*S. subsecundum* s. lat.) og makkrose (*Scorpidium scorpioides*) som de dominerende arter. Blystarr (*Carex livida*) forekommer spredt på myrflata.

Inngrep:

Beitepåvirket av storfe. På myra står spredt en del høge stokker - rester etter slått?

Diverse:

I øst er det flere gårdsbruk og dyrkamark, disse dreneres mot myra. Her er det store muligheter for gjødslingseffekt.

Ved høg vannstand i Skumsjøen flommer denne ut over deler av myra.

51 OPPLAND. GJØVIK/S. LAND. MYR S FOR GÅSTJERN

Kbl. (M711): 1816 I UTM: NN 75,38.

Høgde o.h.: 465 m. Areal: ca. 280 da.

Oppsøkt: 09.07.78 av S. Singsaas og E.M. Torbergesen.

Verneverdi: 5.

Komplekstype/struktur:

Flatt - svakt hellende myrområder rundt tjernet. Tett ved tjernet er det hovedsaklig sumpområder, særlig i nord.

Flora:

Flaskestarr (*Carex rostrata*) er frekvent i sumpområdet. "Holmer" av stolpestarr (*Carex juncella*) ved overgang fra sump til myr - fastmark. Suboseanisk innslag av blåknapp (*Suceisa pratensis*). Blystarr (*Carex livida*) er frekvent innenfor et meget begrenset område

Vegetasjon:

Fattig vegetasjon dominerer. Små områder med intermediær karakter. Spredte rike horisonter langs fastmarka i sør.

Sumpområdet domineres av høgstarr, flaskestarr, trådstarr (*Carex lasiocarpa*), stolpestarr, duskull (*Eriophorum angustifolium*) og myrhatt (*Comarum palustre*). De fattige - intermediære fastmattene domineres av bjønnskjegg (*Scirpus caespitosus*), sveltull (*S. hudsonianus*) og blåtopp. Pisketormose (*Sphagnum annulatum*), klubbetormose (*S. angustifolium*) og kroktormose (*S. subsecundum* s. lat.) er frekvent i bunnsjiktet

Diverse:

Tjernet er regulert ved en gammel demning i SV, reguleringshøgde 2-3 m. Ved myrkant i SV er det flere hytter.

52 OPPLAND. ØSTRE TOTEN. MYR Ø FOR SUKKESTADSKOGEN

Kbl. (M711): 1916 III UTM: NN 965,312.

Høgde o.h.: 380 m. Areal: ca. 3 da.

Oppsøkt: 09.08.78 av E.M. Torbergsen.

Litteratur: Knatterud (1973).

Verneverdi: 3 (lc).

Komplekstype/struktur:

Flatmyr omkring et tjern/sump.

Flora/fauna:

Interessante arter i området er svartor (*Alnus glutinosa*), myrtistel (*Cirsium palustre*), engmarihand (*Dactylorhiza incarnata*), ryllsiv (*Juncus articulatus*) og små-piggknopp (*Sparganium minimum*). Den sjeldne orkideen knottblom (*Malaxis monophylla*) vokste på myra.

Det var et stort innslag av padder, frosk, salamander og slanger rundt sumpen.

Vegetasjon:

Rikmyr - sump. Fastmatte - tuvevegetasjon. I bunnsjiktet dominerer brunklomose (*Drepanocladus revolvens*), etasjemose (*Hylocomium splendens*), makkrose (*Scorpidium scorpioides*) og gullmose (*Tomentypnum nitens*). Sumpvegetasjonen bestod av bl.a. vanlig tjønnaks (*Potamogeton natans*), mannasøtgras (*Glyceria fluitans*) og flytende tjønnmose (*Calliargon giganteum*). I overgangen mellom tjernet og myra var det erodert torv og her vokste bl.a. hesterumpe (*Hippuris vulgaris*), ryllsiv og små-piggknopp.

Inngrep:

Tømmerveg går langs området i N. I myrkant ligger det en gammel jernkonstruksjon på 1-2 m - ukjent til hvilket formål. Flere antydninger til grøftingsforsøk.

Diverse:

Myra er omgitt av et belte på 2-3 m med meget tett granskog. Vannprøver fra myra viste en surhetsgrad på 7,4 og ledningsevne på 260 - indikerer stor rikhetsgrad.

Myra representerer et typisk område for små myrer i lågdands-

granskogen. Det er i dag få lokaliteter igjen av denne typen, I myrreservatsammenheng har lokaliteten ikke høg verneverdi, men den har høg verneverdi som type-område for sjeldne planter.

IV ANDRE LOKALITETER

Oppland fylke har en sammensatt og komplisert topografi. Dette gir grunnlag for flere myrkomplekstyper. I arbeidet med myrreservatplanen for fylket er det forsøkt å plukke ut representative myrområder. Med den korte tid som var til rådighet og fylkets store myrfrekvens, er det lett å overse mulige interessante områder. Myrundersøkelsene i Oppland er derfor et arbeide som må fortsette i lang tid framover.

En myrtype som det i foreliggende undersøkelse ikke er lagt vekt på er palsmyrer. Disse spesielle myrene med en innbygd iskjerne har sin typiske utforming. Førsteamanuensis J.I. Sollid har foretatt mange undersøkelser av palsmyrer i Oppland. I fylket er det satt opp i alt fire prioriterte verneverdige palsmyrområder. Sollid skriver i et brev til Miljøverndepartementet (7/9 1978):

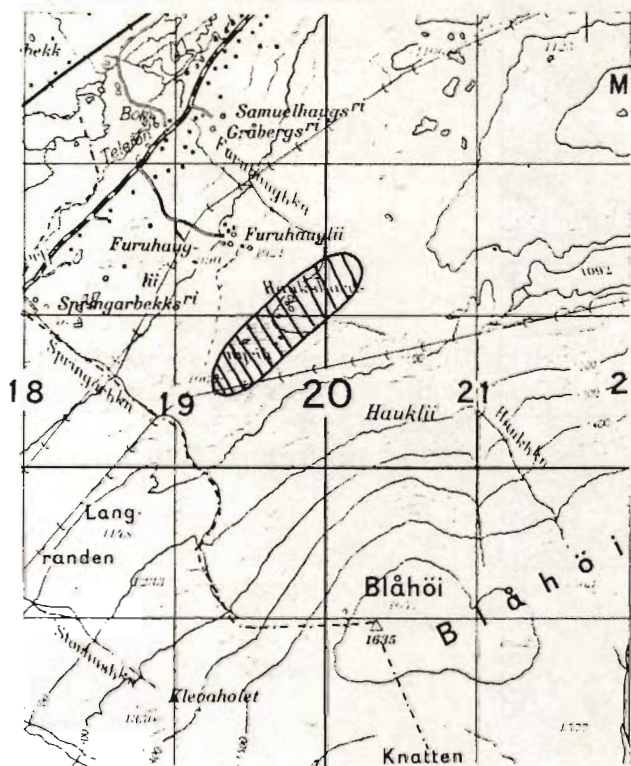
"Utvalget av disse palsmyrene er gjort ut fra frostens utbredelse, antatt "levedyktighet" og variert morfologi. Palsene skiller seg vesentlig ut fra de øvrige registrerte. Alle 4 områdene har relativt intakte palser av forskjellige typer, de 3 høyest rangerte områdene illustrerer også godt erosjonsprosesser i palsmyrer. De sistnevnte områdene viste somrene 1976 og 1977 også embryonale former.

Disse 4 forslagene er valgt ut blant et dusin registrerte palsmyrområder, og forslagene er nevnt etter rang."

Samtlige av disse 4 lokalitetene ligger innenfor kartbladet (M711) 1519 III i Dovre kommune.

På grunnlag av en samlet registrering av palsmyrer i Sør-Norge foreslås følgende lokaliteter som fredningsverdige (etter Sollid):

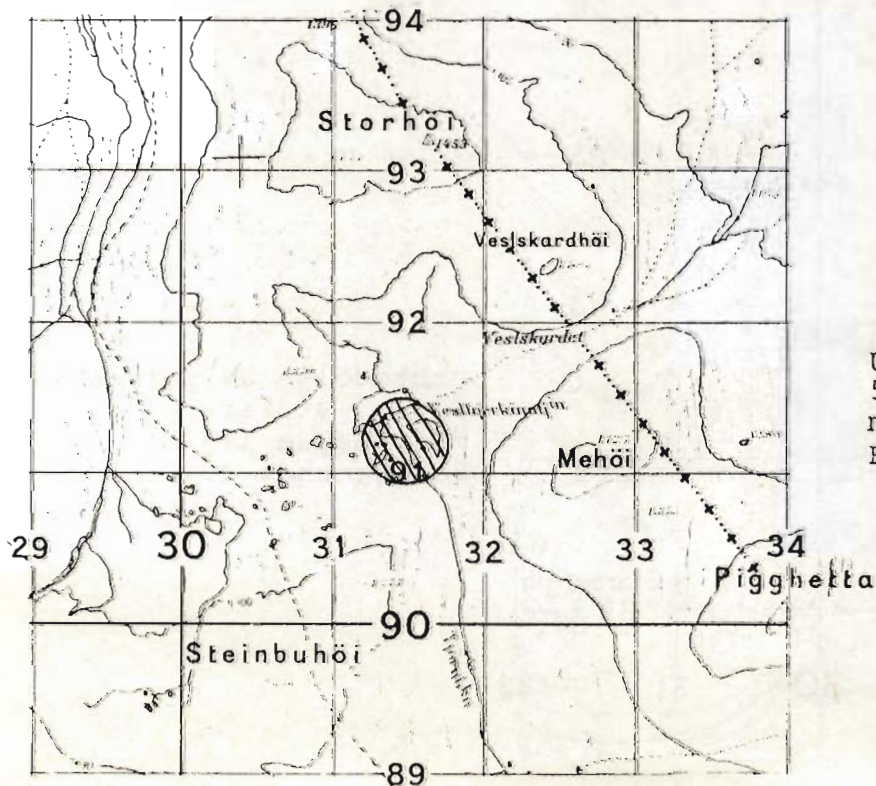
1. HAUGSTRANDMYRIN

Utbredelsen av permafrost
50 da, største pals 25 da,
max. høyde 3 m.
Beliggenhet 1.050 m.o.h.

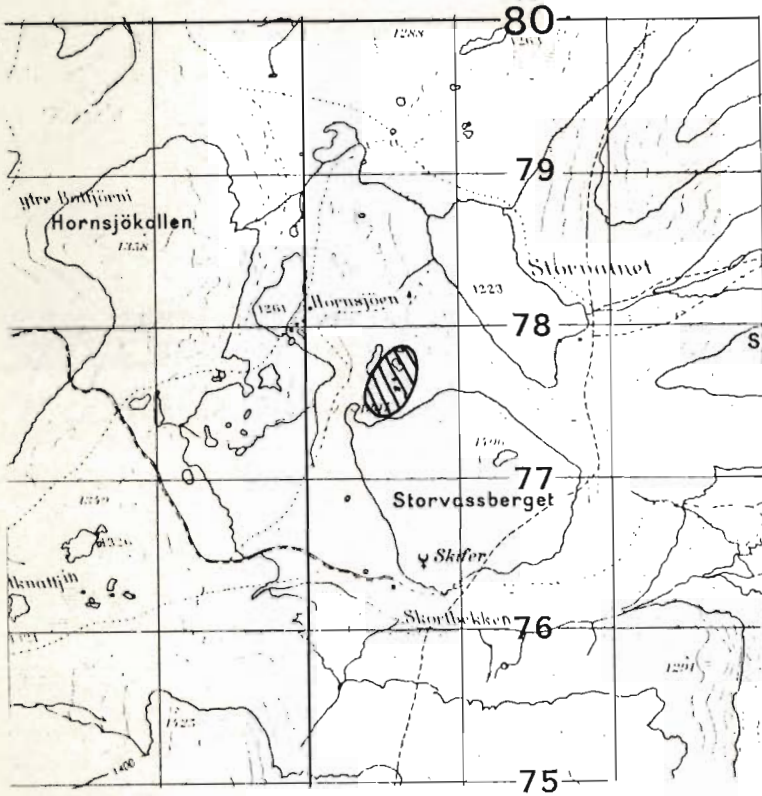

2. VESLHJERKINNTJØRNIN

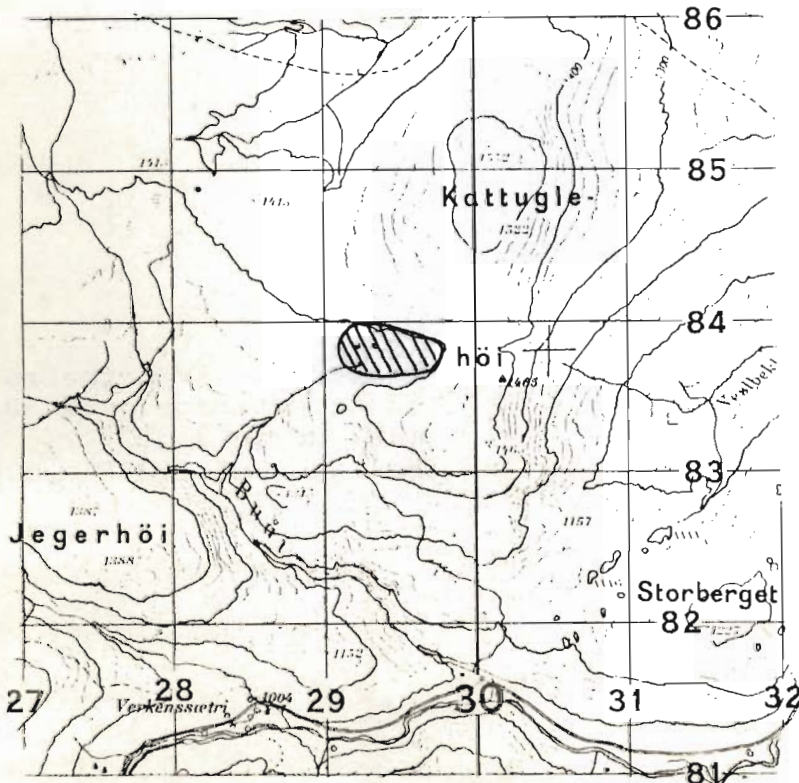
Utbredelse av permafrost
55 da, største pals 50 da,
max. høyde 2 m.
Beliggenhet 1.290 m.o.h.

3. MYR SØRVEST FOR STORVATNET

Utbredelse av permafrost
6 da, største pals 2,5 da,
max. høyde 2,5 m.
Beliggenhet 1.290 m.o.h.

4. MYR VED KATTUGLEHØI

Utbredelse av permafrost
21 da, største pals 20 da,
max. høyde 1,5 m.
Beliggenhet 1.400 m.o.h.

Atnasjømyrene, Fron Kbl. 1818 IV, NP 51, er et flatmyrkompleks med ensformige store, homogene områder og artsfattig flora. Myrvegetasjonen viser sterke alpine og østlige trekk. Myrområdet er prioritert som særlig verneverdig og det beskrives i registreringene for Hedemark (Moen 1970).

Myrområdene NN for Skottvatn, Sel Kbl. 1718 IV, NP 24-25,55 er et av de få områdene som er igjen av de store selsmyrene. Området må vurderes i en vernesammenheng.

V SAMMENDRAG

Feltarbeidet i Oppland ble utført i deler av juli og august 1978, og er et supplerende arbeide til Flatberg (1971). I 1978 ble det oppsøkt 24 lokaliteter. Myrundersøkelsene er et ledd i arbeidet med den norske myrreservatplanen.

Ved undersøkelsene ble det lagt vekt på å få oversikt over de regionale trekk i myrenes utforming (hydrotopografi), flora og vegetasjon. Studier av kart, flybilder og botanisk litteratur var viktig i dette arbeidet.

Det er skilt mellom to hovedtyper av myr. Den *ombrotrofe* myra får all sin næringstilførsel fra nedbøren, nedbørsmyr. Den *minerotrofe* myra får i tillegg til nedbøren også tilførsel av vann som har vært i kontakt med fastmarkas mineraljord, jordvannsmyr. Ut fra disse to kriterier, som er botanisk definert og de hydrotopografiske forhold er det i Norge skilt ut 8 hovedtyper av myr. I Oppland fins meget svakt utviklede *høgmyrer*. Konsentriske og eksentriske *høgmyrer* i sin typiske utforming er ikke påvist. De sørligste delene av Oppland har myrområder som er på overgangen til *høgmyr*. *Flatmyr* er vanlig i fylket, og den viser ikke noen tydelig geografisk tendens. *Bakkemyr* er vanlig, særlig i de høgereliggende områder. Myrtypen er mindre vanlig i sørfylket. Områder med *høg* nedbør har stor forekomst av *bakkemyrer*, f.eks. Gausdal-området. *Strengmyrer* fins i hele fylket, men er mindre vanlig i sør og i låglandet. På *strengmyrene* er det ofte en blanding av *ombrotrof* og *minerotrof* myr, *blandingsmyr*. Høge *strenger* er vanligvis *ombrotrofe*, mens *flarkene* er *minerotrofe*. I låglandet og i sørfylket har *flarken* ofte *fastmatte* og en tydelig sekundær vannansamling, *flarkgjøl*. *Fjellområdene* og *nordfylket* har *flarker* med *mykmatte* og *løsbunn*. Den minst vanlige myrtypen i Oppland er *palsmyr*, myr med innsprengt *iskjerne*. Myrpartiet med *iskjernen* hever seg opp fra det omliggende terreng og *pals-toppen* har *ombrogen torv*. Resten av myra er *minerogen*. *Palsmyra* er ei *blandingsmyr*. I Oppland er *palsmyr* bare funnet i *Dovre-området*.

De floristiske forholdene viser at låglandet i sør, særlig *Jevnaker* har innslag av *suboseaniske* arter. Dette gjelder f.eks. *pors* (*Myrica gale*), *blåtopp* (*Succisa pratensis*), *kvitmyrak* (*Rhynchospora alba*) og *kysttorvmose* (*Sphagnum imbricatum*). Østlige arter

som granstarr (*Carex globularis*), nøkkesiv (*Juncus stygius*) og mjølkerot (*Peucedanum palustre*) fins hovedsaklig i de sørøstlige delene av fylket. Innslaget av nordlige arter er som naturlig mest vanlig i nordfylket og i fjellområdene. Kombinasjonen nordlig/alpin er vanlig i store deler av fylket. Arter som regnes som nordlig/alpin er bl.a. dvergbjørk (*Betula nana*), rusttorvmose (*Sphagnum fuscum*) og bjørnetorvmose (*S. lindbergii*). Fjellarter som f.eks. tranestarr (*Carex adelostoma*), kildemjølke (*Epilobium alsinifolium*), kastanjesiv (*Juncus castaneus*), trillingsiv (*J. triglumis*), myrtevier (*Salix myrsinites*) og blåsprett (*Thalictrum alpinum*) er arter som er begrenset til myrområder i høgereliggende strøk. Svarttopp (*Bartsia alpina*), og gullillsildre (*Saxifraga aizoides*) er fjellarter som synes å gå lågere enn de foran nevnte.

En del sjeldne arter er funnet på myrene i Oppland: Knottblom (*Malaxis monophylla*) har en begrenset utbredelse i Norge. Arten ble funnet på ei lita myr i Østre Toten (Sukkestad). Den østlige finnmarkstarr (*Carex laxa*) er funnet på myrkomplekset ved Yddin. I Norge har arten sin hovedutbredelse i Finnmark. Glass-torvmose (*Sphagnum angermanicum*) har sin nordligste forekomst i østlandsområdet på Vindflomyran. Blystarr (*Carex livida*) var tidligere regnet som en ikke vanlig art i Oppland. Den foreliggende rapport tyder på at arten er relativt vanlig. Flere funn av fjell-torvmose (*Sphagnum aongstroemii*) viser at arten har større utbredelse i fylket enn tidligere antatt.

Myrene i Oppland er klassifisert ut fra det systemet som er benyttet tidligere i myrreservatplanarbeidet. Myrer i vernegruppe 1 og 2 fredes etter naturvernloven og er de mest verneverdige myrområdene. Verneverdig i kommunal/lokal sammenheng er tillagt gruppe 3. Gruppe 4 og 5 har liten eller ingen verneverdi.

Ved de endelige verneforslag som denne rapporten legger fram er myrene hos Flatberg (1971) vurdert på nytt og sett i sammenheng med undersøkelsene i 1978. Rapporten gir en samlet oversikt av verneverdien for samtlige oppsøkte myrer i Oppland. I alt er det oppsøkt 52 myrer. Av disse er 8 utpekt som verneverdige i lands-sammenheng og 10 er verneverdige i landsdelssammenheng. Av andre fredningsområder i myrreservatsammenheng nevnes fire palsmyrer i Dovreområdet. Disse er ikke oppsøkt av forfatteren.

VI LITTERATUR

- Børset, A. 1977. Utmarksressurser i for- og matproduksjon. En oversikt over arealressurser i utmark. *NLVF-utredning nr. 85, delrapp. I. p. 1-58.*
- Børtnes, G. & Kohmann, K. 1969. Ormtjernkampen. *Norsk turistforenings årsbok. p. 154-163.*
- Dahl, E. & Krog, H. 1973. *Macrolichens J. Denmark, Finland, Norway and Sweden. 1-175*
- Flatberg, K.I. 1971. *Myrundersøkelser i fylkene Vestfold, Buskerud, Telemark og Oppland. Sommeren 1970. Rapport i forbindelse med naturvernrådets landsplan for myrreservater og IBP-CT-Telmås myrundersøkelser i Norge. K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Trondheim, 62 pp. (Stensiltrykk).*
- Flatberg, K.I. et. al. 1977. Norske navn på torvmoser (Sphagnum). *Blyttia 35:11-13.*
- Gjerlaug, H. Chr. 1973. *Vegetasjonskartlegging av Lillehammer kommune. Hovedfagsopp. Univ. i Oslo (upubl.) 283 pp.*
- Hovda, J. et. al. 1975. Norske lavnavn. *Blyttia 33:41-52.*
- Knatterud, B. 1973. *Inventering av verneverdige områder omkring Mjøsa og på Hadeland. Bot. nr. 77,16.*
- Lid, J. 1974. *Norsk og svensk flora. 776 pp.*
- Lie, Haakon. 1961. Ormtjernkampen villmark. *Østlandske naturvernforenings småskrifter - 2. 20 pp.*
- Moen, A. 1970. *Myrundersøkelser i Østfold, Akershus, Oslo og Hedemark. Rapport i forbindelse med med Naturvernrådets landsplan for myrreservater og IBP-CT-Telma's myrundersøkelser i Norge. K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Trondheim, 90 pp. (Stensiltrykk).*
- Moen, A. 1973. Landsplan for myrreservater i Norge. *Norsk Geografisk Tidsskrift 27: 173-193.*
- Moen, A. 1975. Myrundersøkelser i Rogaland. Rapport i forbindelse med den norske myrreservatplanen. *K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapp. Bot. Ser. 1975-3: 1-122.*
- Nyholm, E. 1954-1969. *Illustrated Moss Flora of Fennoscandia. II. Musci. Fase. 1-6. - Lund. 799 pp.*
- Ryvarden, L. & Nielsen, T.R. 1975. Ormtjernkampen nasjonalpark. *Norges nasjonalparker 8: 98-129.*

- Steiniger, E. 1975 a. *Botanisk inventering av Fryas nedslagsfelt*. En undersøkelse for kontaktutvalget for vassdragsregulering. Sommeren 1975. (Stensiltrykk). 45 pp.
- Steiniger, E. 1975 b. *Botanisk inventering av Gausas nedslagsfelt*. En undersøkelse for kontaktutvalget for vassdragsreguleringer. Sommeren 1975. (Stensiltrykk). 92 pp.
- Sundfør, W. 1977. *Rapport om grovregistreringen av våtmarker i Oppland fylke 1977*. Fylkesmannen i Oppland. 57 pp.

1976

1. Aune, Egil Ingvar. Botaniske undersøkingar i samband med generalplanarbeidet i Hemne kommune, Sør-Trøndelag.
2. Moen, Asbjørn. Botaniske undersøkelser på Kvikne i Hedmark med vegetasjonskart over Innerdalen.
3. Flatberg, Kjell Ivar. Klassifisering av flora og vegetasjon i ferskvann og sump.
4. Kjelvik, Lucie. Botaniske undersøkelser i Snåsa kommune, Nord-Trøndelag.
5. Hagen, Mikael. Botaniske undersøkelser i Grøvuområdet i Sunndal kommune, Møre og Romsdal.
6. Sivertsen, Sigmund & Erlandsen, Åse. Foreløpig liste over Bacidiomycetes i Rana, Nordland.
7. Hagen, Mikael & Holten, Jarle. Undersøkelser av flora og vegetasjon i et subalpint område, Rana kommune, Møre og Romsdal.
8. Flatberg, Kjell Ivar. Myrundersøkelser i Soqn og Fjordane og Hordaland i forbindelse med den norske myrreservatplanen.
9. Moen, A., Kjelvik, L., Bretten, S., Sivertsen, S. & Sather, B. Vegetasjon og flora i Øvre Forradalsområdet i Nord-Trøndelag, med vegetasjonskart.

1977

1. Aune, Egil Ingvar & Kjærem, Odd. Botaniske undersøkingar ved Vefsnavassdraget, med vegetasjonskart.
2. Sivertsen, Ingolv. Botaniske undersøkelser i Tydal kommune, Sør-Trøndelag.
3. Aune, Egil Ingvar & Kjærem, Odd. Vegetasjonen i planlagte magasin i Bjellådalen og Stormdalen, med vegetasjonskart i 1:10 000. Saltfjellet/Svartisen-prosjektet. Botanisk delrapport nr. 1.
4. Baadsvik, Karl & Suul, Jon (red.). Biologiske registreringer og verneinteresser i Litlivatnet, Agdenes kommune i Sør-Trøndelag.
5. Aune, Egil Ingvar & Kjærem, Odd. Vegetasjonen i Saltfjellområdet, med vegetasjonskart Bjellådal 2028 II i 1:50 000. Saltfjellet/Svartisen-prosjektet. Botanisk delrapport nr. 2.
6. Moen, Jon & Moen, Asbjørn. Flora og vegetasjon i Tromsdalen i Verdal og Levanger, Nord-Trøndelag, med vegetasjonskart.
7. Frisvoll, Arne A. Undersøkelser av mosefloraen i Tromsdalen i Verdal og Levanger, Nord-Trøndelag med hovedvekt på kalkmosefloraen.
8. Aune, E. I., Kjærem, O. & Koksvis, J. I. Botaniske ferskvassibiologiske undersøkingar ved og i midtre Rismåsvatnet, Rødøy kommune, Nordland.

1978

1. Elven, Reidar. Vegetasjonen ved Flatisen og Østerdalsisen, Rana, Nordland, med vegetasjonskart over Vesterdalen i 1:15 000. Saltfjellet/Svartisen-prosjektet. Botanisk delrapport nr. 3.
2. Elven, Reidar. Botaniske undersøkelser i Rien-Hyllingen-området, Røros, Sør-Trøndelag.
3. Aune, Egil Ingvar & Kjærem, Odd. Vegetasjonsundersøkingar i samband med planene for Saltådal-, Beiarn-, Stor-Glomfjord- og Melkjordutbygginga. Saltfjellet/Svartisen-prosjektet. Botanisk delrapport nr. 4.
4. Holten, Jarle. Verneverdige edellauvskooger i Trøndelag.
5. Aune, E. I. & Kjærem, O. Floraen i Saltfjellet/Svartisenområdet. Saltfjellet/Svartisen-prosjektet. Botanisk delrapport nr. 5.
6. Aune, E. I. & Kjærem, O. Botaniske registreringar og vurderingar. Saltfjellet/Svartisen-prosjektet. Botanisk sluttrapport.
7. Frisvoll, Arne A. Mosefloraen i området Borrsåsen - Børøya - Nedre Tynes ved Levanger.
8. Aune, E. I. Vegetasjonen i Vassfaret, Buskerud/Oppland med vegetasjonskart i 1:10 000.

1979

1. Moen, Berit Forbord. Flora og vegetasjon i området Borrsåsen - Børøya - Kattangen.
2. Gjærevoll, Olav. Oversikt over flora og vegetasjon i Oppdal kommune, Sør-Trøndelag.
3. Torbergson, Edd Magne. Myrundersøkelser i Oppland i forbindelse med den norske myrreservatplanen.
4. Moen, Asbjørn & Selnes, Morten. Botaniske undersøkelser på Nord-Posen, med vegetasjonskart.
5. Kofoed, Jan-Erik. Myrundersøkingar i Hordaland i samband med den norske myrreservatplanen. Supplerande undersøkingar.